

Saue keskusala kohtumised huvigruppidega ja meedia- kajastus.

Kohtumiste protokollid ja
ilmunud artiklid.

Tellijä: Saue linnavalitsus
Koostaja: Linnalabor
Olle Järv, Kadri Koppel, Regina Viljasaar

2012-2014

linnalabor

VÄIKE VASAK KÄSI

Lisaks eraldi dokumentidena ilmunud küsitluse ja avaliku arutelu kokkuvõttele on siinsesse dokumenti koondatud erinevate töökohtumiste protokollid ning pooleteist aasta jooksul ilmunud artiklid.

Kohtumiste protokollid:

1. kohtumine keskusala maaomanikega, 18. september 2013
2. kohtumine linnavolikogu komisjoniga, 8. jaanuar 2014
3. töötuba linnavolinike ja Saue noortega – pildipanga seast valitud motiivide koondpilt, 27. veebruar 2014
4. kohtumine maa- ja garaažiomanikega, 11. märts 2014

Artiklid:

1. Kristiina Kotter, „Saue vaatab tuevikku ja loob linna keskuse visiooni uudsel moel“, Saue Sõna, 9. november 2012
2. Teade küsitluse algusest, Saue Sõna 5. aprill 2013
3. Saue Linnavalitsus, „Räägi kaasa Saue linna keskuse visiooni loomisel“, Saue Sõna, 19. aprill 2013
4. Kristiina Hindreks, „Linna tulevikust huvitatud sauelased osalesid keskuseala jalutuskäigul“, Eesti Elu / Delfi, 13. mai 2013
5. Kadri Koppel, „Linnaplaneerimine tähendab elukeskkonna loomist“, Saue Sõna, 6. detsember 2013
6. Teele Pehk, „Saue noored ongi Saue pauer!“, Saue Sõna, 14. märts 2014
7. Evelin Povel, „Saue keskusala tuleviku avalikul arutelul hääletati visiooni poolt“, sauekeskus.ee 10. aprill 2014
8. Saue Sõna, „Avalik arutelu andis keskuse visioonile rohelise tule“ ja Kaimo Käärman Liive kommentaar, Saue Sõna, 25. aprill 2014

Lisaks:

1. Planeerijate Ühingu seminar „Avalik ruum ja avalik huvi linnakeskkonnas“, Saue keskusala käsitletud laudkonna raport Teele Pehkilt, 14. detsember 2013

Vaata ka:

1

Saue linna keskusal: kohtumised huvigruppidega Kohtumine maaomanikega 18.09.2013

Osalejad: Avo Allikvee, Jaanus Eamets, Kristi Grišakov, Enno Kaljuste, Kadri Koppel, Ulla Männi, Henn Põlluaas, Peeter Tihhomirov, Jüri Tümanok, Simmo Ummik, Mihkel Uus, Vaiko Valk, Regina Viljasaar

Kohtumine koosnes sissejuhatavatest sõnadest aselinnapea Jüri Tümanoki ning Kadri Koppeli poolt, SWOT harjutusest, Ulla Männi tulevikuvõimalusi visualiseerivast ettekandest ning kaardiülesandest.

Sissejuhatuseks

2012. aasta sügisel alustas Saue Linnavalitsus koostöös MTÜ Linnalaboriga osalusplaneerimise protsessi Saue linnakeskusele visiooni loomiseks. 2013 aasta esimeses pooles tegelesime kohalikele elanikele keskuse arendamise mõtte tutvustamise ja ideede kogumisega: 11. aprillil toimus jalutuskäik keskuslal, paralleelselt viidi läbi keskusala arendamist puudutav küsitlus ning 13. juunil toimus Saue Gümnaasiumi saalis keskuse visiooni töötuba.

Sellel sügisel jätkub töö huvigruppidega. Esimesena kavandatud kokkusaamistest toimus töögrupp keskusala maaomanikega.

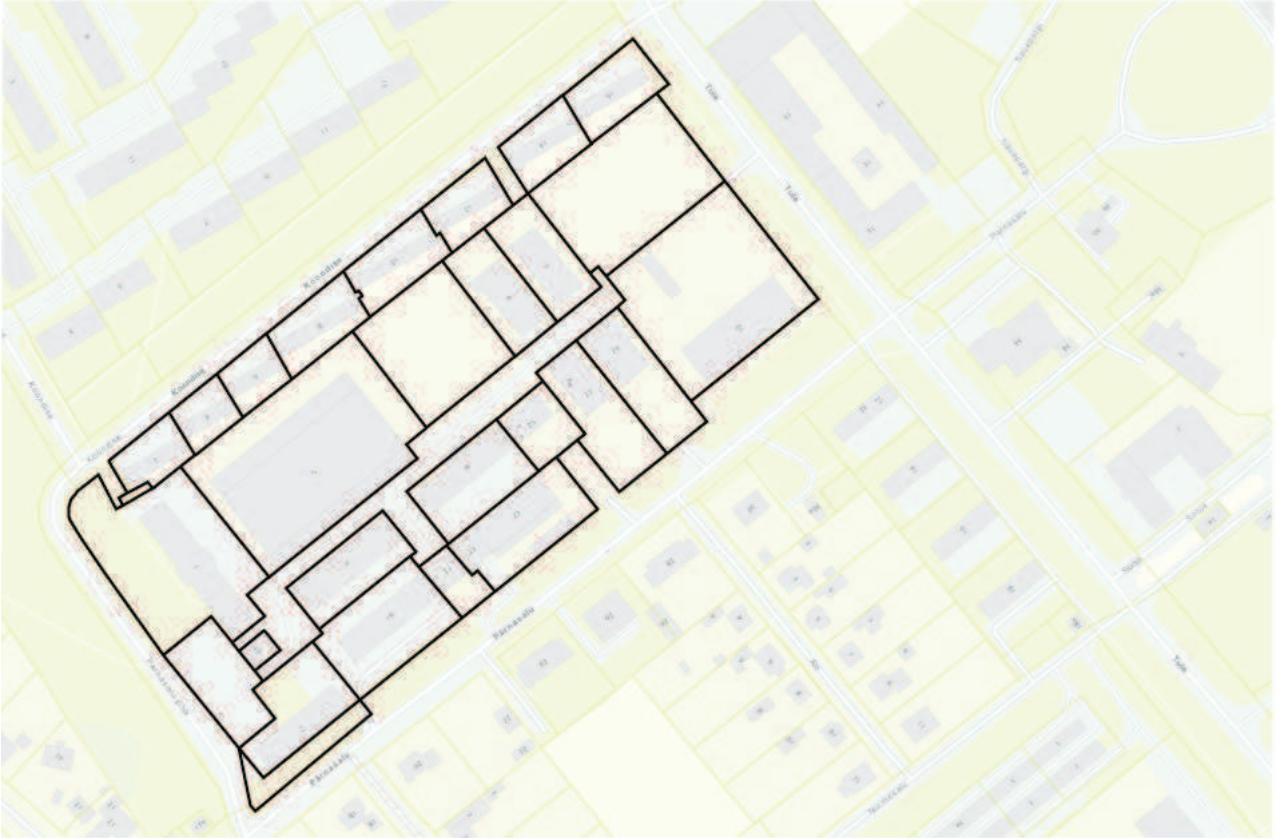
Osalusplaneerimise mõte on jõuda ideeni linnakeskusest, millest võidaksid kõik osapooled: kasvab linna konkurentsivõime ja atraktiivsus (avalik huvi), mitmekesine ja multifunktsionaalne keskusruum toob juurde uusi kvaliteete, mis on kooskõlas kohaliku nõudlusega (elaniku huvi) hästi läbimõeldud, terviklik ja kaasaegne kontseptsioon on atraktiivne arendajale ja tulevasele kliendile (maaomaniku huvi).

Kohtumise eesmärk:

- Soodustada maaomanike vahel keskusala arendamise teemalist diskussiooni.
- Kaardistada seda, mis täna keksuse kruntidel toimub ning kuidas on seal tegutsevad ettevõtted asukohaga seotud
- Selgitada maaomanike valmisolekut keskuse arendamise osas
- Tutvustada maaomanikele linnavalitsuse algatust:
 - möödunud poolaastal kogutud kohalike elanike ideid, ettepanekuid
 - selgitada osalusplaneerimise põhimõtteid.

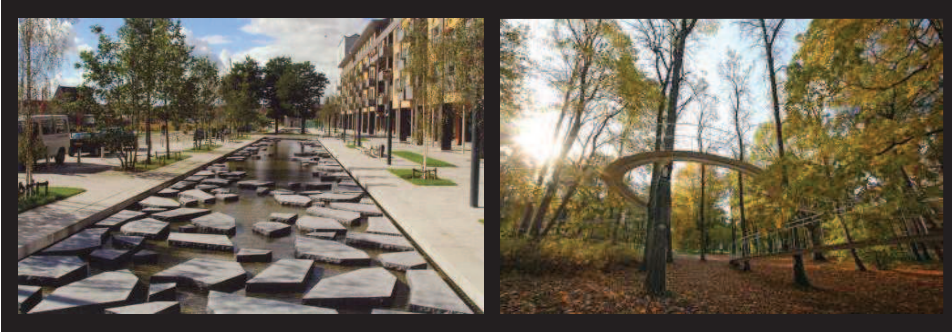
Keskusala jaguneb erineva suurusega kruntidena 14 omaniku vahel.

Kokkusaamisel oli esindatud kuus maaomanikku. Neli maaomanikku omab enam kui ühte keskusala krunti, viimastest oli kokkusaamisel kohal kaks.

Kokkusaamise kavandamise käigus paluti maaomanikel vastata allolevatele küsimustele. Küsimustele vastasid maaomanikest pooled.

1. Millal maatüki omandasite?
2. Mis plaanid teil sellega algselt olid?
3. Milleks te oma maatükki hetkel kasutate?
4. Millised hooned või ajutised ehitised paiknevad teie maatükil?
5. Milliste tegevustega seal tegeletakse?
6. Milliseid investeeringuid olete oma maatükile teinud viimase 5 aasta jooksul? Milliseks olete hinnanud investeeringu tasuvusperioodi?
7. Kas teie maatükk on piisavalt suur või vajaksite teatud tegevuste jaoks rohkem ruumi?
8. Kuidas näete oma maatüki tulevikku? (Praeguse funktsiooni jätkamine, mõni uus funktsioon)
9. Kuidas näete oma rolli maaomanikuna Saue keskusala arendamisel? (olete ise valmis tegelema kinnisvara arendusega/pigem rendiksitate maa/pigem müüksitate)
10. Millised on teie suhted oma maatüki naabritega – kas teete (olete teinud) koostööd ja kellega?

Kaasaegse pargi elemendid võivad olla leidlikud ja omapärased, kujundades nii kogu piirkonna kuvandit.

Linnaväljak ei tähenda tingimata väikese linna mastaapide jaoks hüglaslikku platsi, väljaku funktsiooni saab edukalt täita ka leidlikult lahendatud linnatänav.

Põnevad valguslahendused on meie pimedas kliimas headeks vahenditeks linnaruumi elavdamisel.

Kohtumise teises pooles koguneti ümber keskusala kaardi ning paluti kohale tulnud maaomanikel erinevaid värve kasutades kaardile märkida see, milliseid funktsioone oma krundil tulevikus nähakse.

Värvide tähendused:

- Sinine – tootmine
- Roheline – kaubandus/teenindus
- Helekollane – kontoripind
- Tumekollane – elamine
- Roosa – ühiskondlik ruum/ avalik funktsioon, teenused

Vaadates kaarti, peab kindlasti silmas pidama kaht järgmist aspekti:

1. osalejate hulk: maaomanikest olid kohtumisel esindatud ca pooled
2. osalejate erinevad seisukohad: kohale tulnute hulgas leidub nii neid, kes on valmis tegelema krundil kinnisvaraarendusega kui neid, kes soovivad jätkata tootmistegevusega.

Seega ei anna kaart kaugeltki veel tervikpilti sellest, milliseks keskusala tulevikus võiks kujuneda ega mis täpsemalt ühel või teisel krundil viie, kümne või 15 aasta perspektiivis saama hakkab. Küll aga on juba täna näha valmisolekut arendustegevuseks keskusala kahes otsas aadressidel Tule tn 8 ja 10 ning Pärnasalu põik 1.

Samuti on arvata, et lähema 10 aasta perspektiivis jätkub tänane tootmistegevus mitmel keskusala krundil (Pärnasalu põik 2, 4, 5 ja Pärnasalu tn 25).

Väljavõtteid aruteluteemadest

● Kas äriliselt tootlikku arendust ja elanike soovitud keskusala funktsioone on võimalik omavahel ühendada?

Funktsioonide segamine on oluline, et tulevane keskusala ei oleks ainult järjekordne kesk-magala või suletud kontooriala, mis õhtuti inimitühjaks muutub.

On selge, et keskus ei saa tähendada vaid väljakut, istepinke, turgu ja kultuurimaja vaid see tuleb täita nii müüdavate kui välja renditavate pindadega. Ometi ei ole need kaks lähenemist teineteist välistavad. Lahendust tuleb otsida nende kahe sünteesist: luua kaasaegne tihendatud keskusala, kus on pööratud oluliselt tähelepanu kesktänavale ja väliruumi korraldusele.

● Kas eeskujuga võiks olla Rotermanni kvartal?

JAH. Kuivõrd tegemist on kaasaegse arhitektuuriliselt omanäolise kvartaliga kus leidub nii elamis-, äri-, kui kaubanduspindu, väikohvikuid, korraldatakse tänavaturge, kontserte ja festivale.

EI. Kuivõrd kvartali käimatõmbamine on toimunud väga vaevaliselt. Tallinlaste jaoks tekkis kvartal kohta, mida ei olnud harjunud kasutama ja milles tegutsuvad kaubanduspinnad näisid olevat suunatud vaid jõukamale elanikkonnale – seega välistades enamiku võimalikest kasutajatest.

Samuti on tegemist n-õ suletud kvartaliga, läbi mille ei kulge liikumise tuiksoont.

Sauel saab Rotermanni kvartalilt õppida seda, mis on hästi õnnestunud ja arendada nüanse, mis Rotermanni kvartali arenduse puhul jäid algselt tähelepanuta.

● Millised erinevad eelised on suuremate ja väiksemate kruntide omanikel?

Suure ja väikese Peetri loogika: Eelis oma krundil tegeleda kinnisvara arendusega on suuremate maatükkide omanikel. Väiksemate kruntide eelis seisneb seevastu suuremas paindlikkuses ja vabaduses edasisi arenguid mõjutavate otsuste tegemisel.

- Igal ärimudelil peaks olema olemas oma **väljumisstrateegia** – ehk mida teha siis kui ei soovita enam senise äritegevusega jätkata? Mis on täna ühe keskusala krundi väärtus praeguse kasutusmõtte juures? Milline on krundi väärtus tuleviku perspektiivis (nt keskuse arendamise kontekstis)?

● Kuidas on omavahel seotud avatud koostöö ja kruntide väärtus?

Läbimäeldud ja tasakaalustatud keskusala arengu puhul võivad kõik omanikud kuivõrd protsessi käigus kasvab kruntide väärtus. Seda isegi juhul kui arendused toimuvad erinevates etappides, sest ühe suurema maatüki arendus tõstab ka teiste kõrvalasuvate maatükkide hinda. Selleks, et teenida oma omandist maksimumi, tuleb planeerimisprotsessides osaleda, naabritega arvestada ja olla avatud koostööks nii linnavalitsuse kui linna elanikega.

● Kuidas säilitada tootmine ja keskuse edasine areng?

Keskusalal leidub nii ettevõtteid, mis ei ole otseselt oma asukohaga seotud ning mille ümberasumine mõistlikel tingimustel on lihtsamalt korraldatav. Leidub aga ka ettevõtteid, kus tootmise ümberkolimine on keerukas ja kulukas ning seetõttu hetkel mitte soovitud tegevus.

Kindlasti saab keskuse arendamine olema järk-järguline protsess. Seega üks oluline teema on kindlasti keskusala pikemaajalises tegevuses kavandava tootmise sobitamine uude arengule suunatud ruumi.

Teine küsimus on, milline tootmine võiks kuuluda keskuse juurde kaubanduse, kontoripindade, korterite ja avaliku ruumi kõrval? Erinevate tegevuste kohalolu muudab ala kindlasti elujõulisemaks.

● Kas Sauel üldiselt kunagi keskus saab olema?

Lisaks praktilistele küsimustele nagu: milline peaks kvartal olema? kuidas teha edukalt koostööd? kuidas jõuda ladusa detailplaneeringu kooskõlastamiseni? kust leida investorid keskuse arendamiseks? leidis arutelu ka skeptitsismi idee teostumise võimalikkuse suhtes. *“Tore on ju mõelda, et Sauel võiks olla atraktiivne keskus, ent seda ei juhtu nii kui nii. Pole juhtunud viimase 20 aasta jooksul, ega juhtu ka tulevikus”.*

● Mida teha, et uus keskus ajale jalgu ei jääks?

Arvestades, et keskuse arendamine on pikk protsess (10-15 aasta perspektiiv), tuleb keskuse visiooni mõtestada ka selliselt, et see ajale jalgu ei jääks. Ehk et tänased mõtted oleksid piisavalt innovaatilised, et olla realselt teostatavad 10 aasta pärast ja loodav keskkond niivõrd kvaliteetne, et see oleks väärtuslik ka 50 aasta pärast.

Saue linna keskusalal: kohtumised huvigruppidega
Kohtumine arengukomisjoniga 08.01.2014

Osalejad: **Evelin Povel-Puusepp** - Saue linnavolikogu noorsootöökomisjon; **Jaan Moks** - Saue linnavolikogu planeerimis-, ehitus-, keskkonna- ja arengukomisjon; **Jüri Tümanok** - Saue abilinnapea; **Kaimo Käärman-Liive** - Saue linnavolikogu planeerimis-, ehitus-, keskkonna- ja arengukomisjon; **Kalle Koppel** - arhitekt; **Kristi Kruus** - Saue Noortekeskus, Saue linnavolikogu noorsootöökomisjon; **Maie Särak** - Saue linnavolikogu; **Mari Kallas** - KMK Studio; **Monika Liiv** - Saue linnavolikogu noorsootöökomisjon; **Peeter Tihhomirow** - maaomanik; **Siiri Käpa** - Saue linnavolikogu planeerimis-, ehitus-, keskkonna- ja arengukomisjon; **Silvia Kinger** - Saue linnavolikogu noorsootöökomisjon; **Tiit Isop** - Saue linnavolikogu; **Tõnu Kumari** - Saue linnavolikogu planeerimis-, ehitus-, keskkonna- ja arengukomisjon; **Urve Arukaevu** - elanik; **Viljar Tõnutare** - Saue linnavolikogu noorsootöökomisjon; **Tõnu Urva** - Saue linnavalitsuse liige; **Urmas Elmik** - Saue linnavalitsus, arhitekt; **Harri Ummik** - Sautec Real Estate OÜ; **Simmo Ummik** - Sautec Real Estate OÜ; **Andrus Oruste** - Zoovetvaru; **Harry Pajundi** - Saue linnavolikogu; **Jaan Eilart** - elektriinsener; **Teele Pehk** - Linnalabor; **Anu Kägu** - Linnalabor; **Kristi Grišakov** - OÜ Väike Vasak Käsi; **Ulla Männi** - OÜ Väike Vasak Käsi

Kohtumine koosnes:

1. Sissejuhatused: saabujate tervitamine, tehtud tööde kokkuvõte (Jüri Tümanok ja Teele Pehk)

2. Saue stsenaariumite esitlus: Mis on stsenaariumite planeerimise meetod; kuidas ja milleks mõelda tulevikust; kuidas valmisid Saue stsenaariumid ja mis need täpselt endast kujutavad (Kristi Grišakov)

3. Arutlus neljas rühmas, millest igaüks keskendus erinevale stsenaariumile

Olulised küsimused:

1) Mis on selle stsenaariumi plussid ja miinused, mis võimalused ja ohud? Mis on puudu?

2) Kuidas stsenaariumeid toetada ja edasi arendada?

4. Kokkuvõte: Iga rühma arutelutulemuste esitlemine ja kommentaarid

Olulised küsimused:

1) Milline stsenaarium tundus kõige asjakohasem ja miks?

2) Kas oli mõni stsenaarium, mis kohe üldse ei sobi Sauele ja mille tõttu? Mõni oluline idee/nägemus, mis jäi välja, aga tuleks arvesse võtta?

Saue stsenaariumid aastaks 2030

Kuidas võiks Sauest aastaks 2030 saada tuntud ja hinnatud paik? Mis oleks sellisel juhul Saue põhilineväärtus ja identiteedi looja? Kuidas kajastub see uus funktsioon Saue linnaruumis ja keskuslal? Milliseid uusi funktsioone oleks Saele vaja? Kuidas nad praegusesse konteksti (veelgi paremini) sobituksid? Kuidas võiksid nad koos toimida?

Kuidas näeme Saut meie?

Saue on linn **rohelisuses**. Saue linna haljastus ja ümbritsev looduskeskkond on üks linna identiteedi põhilisi alustalasid. See väljendub nii linna kujunemisloos, tänavanimedes, tähtsates kohtades kui ka logodel ja sümbolitel (tamm, tammeleht, tammik jne).

Saue on oma elanike poolt hinnatud ja väärtustatud elukoht. Paik, kus on mõnus lapsepõlve veeta ja kuhu oma peret luues kindlasti tagasi pöördutakse. Ühesõnaga, **Saue elanikkond on Saele lojaalne**. See on haruldane väärtus, mille poole püüdlevad paljud omavalitsused, kuid saavutavad vähesed. Sael on ka **palju lapsi ja noori**, palju pulbitsevat energiat. Nemad on tõelised Saue kuvandi loojad. Trükkides netiotsingusse Saue, saame esimesena teada just nimelt Saue noorte tegevustest (muusika, ekstreemsport jne).

Milline Saue veel on? Linnaplaneerimise mõistes on tegemist eelkõige **aedlinnaga**. Palju eramaju ja palju rohelist toetavad seda struktuuri. Klassikalise aedlinna mõistes (nt Tapiola, Espoo) aga puuduvad suured avalikud haljasalad ja puisiidud. Samuti on aedlinnale omane 60ndate ja 70ndate arhitektuur eelkõige esindatud vaid eramajade, mitte avalike hoonete puhul.

Nõukogude pärand tuleb esile tüüpkorrumajade ja garaažiplokkide puhul. Nõukogudeajast tuntud restoran "Kuldсарv" ja Agro varustusbaas on vajunud unustustehõlma ja muutunud ebaseeldivalt nähtamatuks ka linnaruumis. Mõnevõrra nähtamatud on ka mõned Saue teised väärtused - avalikkusele suletud mõisapark ja linnakeskusest kaugemal paiknev kirik. Esindushoonetena jäävad silma hoopis tööstushooned, kaubahallid ja kortermajad.

Saue on **iseseisev linn** ja uhke selle üle. Hoolimata sellest, et palju Saue elanikke käib tööl Tallinnas või teistes ümbritsevates linnades, on Sael end sisse seadnud ka hulk mainekaid ettevõtteid, mis pakuvad tööd nii kohalikele kui ka lähivaldade elanikkonnale.

Saue on väga **hästi ühendatud** Tallinna ja ülejäänud Eestiga. Tallinnaga seob Saut kiire ja mugav rongiühendus. Autoga on tippunni välisel ajal Saut Tallinna südalinna 20 minutit sõitu ja Tallinna ringtee kaudu on mugav pääseda kõigile Eesti põhimaanteedele. Enamik Eestimaal seiklemaid turiste mööduvad Saut küll Pärnu-Riia või Haapsalu-Kuressaare suunal. Kindlasti on sauelastel asja Tallinnasse, kuid tekib küsimus, mis asja peaks teistel olema Saele tulla? Saele on lihtne pääseda, kuid inimestele peab andma ka korraliku põhjuse siia tulla. Edasised stsenaariumid uurivadki, millised on meie tulevikuvõimalused ja tulevikumotivatsioon Saele saabuda - linnakodanikuna, külalisena, ettevõtjana, turistina, investorina. Mis on **Saue pauer**?

Kuidas meie näeme Sauet?

Järgnevad stsenaariumid koostati lähtudes teaduslikust stsenaariumite planeerimise meetodist. Analüüsis võeti arvesse rahvusvahelisi, regionaalseid ja kohalikke trende ning suundumisi ja Saue linna siseseid võimalusi ning väljakutseid. Sellest lähtuvalt koostati neli stsenaariumi, mis olenevalt tulevikus tehtavatest otsustest võivad kõik potentsiaalselt täituda. Lõpptulemus oleneb aga erinevate huvigruppide poolt tehtavatest otsustest ja Saue suunavalikust.

Mudelil on kaks põhitelge:

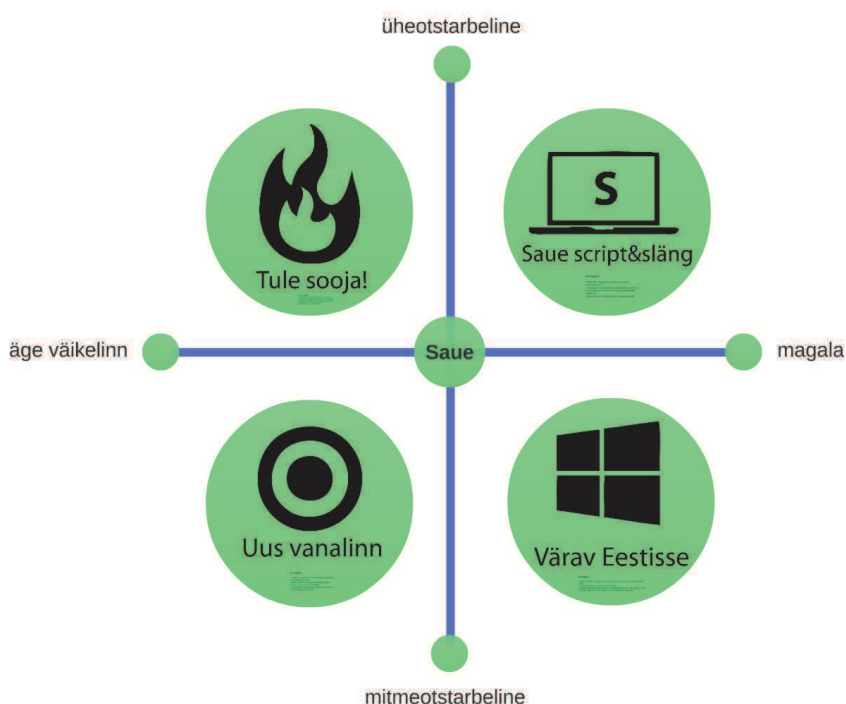
1. ELUKESKKOND: äge väikelinn vs pulbitsev magala
2. FUNKTSIONAALSUS: üheotstarbeline vs mitmeotstarbeline

Sellest lähtuvalt on Sauele neli võimalikku tulevikustsenaariumi, mis keskenduvad kõik Saue tulevikukuvandile. Kaalukeelel on kuvandi laiem tuntus - kas keskendutakse rohkem kohalike elanike kuvandi võimendamisele või Saue välise kuvandi suunamisele ja laiendamisele. Ehk siis küsimus on ka selles, kui palju soovib Saue oma tuntuks ja elanike arvu suurendada ja kellega ning kelle jaoks tehakse koostööd.

Olgu öeldud, et **ükski stsenaariumiots ei ole negatiivne või ebavajalik**. Nt puhkeva magala puhul ei tähenda magala midagi igavat ja suletut, vaid seda, et sauelased käivad tulevikus tööl pigem teistes linnades või väheneb ettevõtete arv, kuid sellest tingituna leitakse Sauele mõni muu funktsioon. Ühesõnaga, stsenaariumid on selleks, et ka selliseks väljakutseks valmis olla ja ka selles võimalusi näha, kui asjad ei lähe päris nõnda, nagu me oleme seda soovinud.

4 stsenaariumi:

1. Üheotstarbeline äge väikelinn: väiketööstuse inkubaator ehk **Tule Sooja!**
2. Mitmeotstarbeline äge väikelinn: **Uus-vanalinn** (ehk Ostap Benderi "12 Tooli" parafraaseerides: "Saue nimetatakse ümber New-Tallinnaks ja Tallinn aga Vana-Saueks. New-Tallinn saab Euroopa, varsti aga ka kogu maailma kõige elegantsemaks keskuseks")
3. Üheotstarbeline puhkev magala: kaasaegse keeleoskuse keskus ehk **Saue Script&Slang**
4. Multifunktsionaalne puhkev magala: **Värv Eestisse**

Tule Soojal:

Alusreeglid:

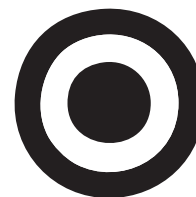
- Ettevõtluse ja väikeettevõtluse toetamine
- Koostöö kutsehariduskoolide ja ülikoolidega
- Moodne ja lõõgastav töökeskkond, mis on pealinnaga hästi ühendatud

Sauest ja Saue uuest kesklinnast saab väiketootmisele suunatud inkubaator. Eestis küll leidub mitmeid ettevõtlusinkubaatoreid, kuid sageli pole need suunatud tootmisele ega paku ka selleks piisavalt võimalusi või sobivat pinda. Saueel on ruumi nii väiksemas mõõdus tootmispindade, kontoripindade kui ka elukohtade jaoks. Mugav on äri ajada, kui Tallinn on 20 min rongi- ja autosõidu kaugusel, aga sina saad linnakärast kaugel roheliste tammede ja pärnade all rahulikult tööd pusida. Saue uus keskus pakub piisavalt võimalusi erinevate huvide ja suurusega ettevõtetele alates koostöökontoritest kuni iseseisvate büroodeni. Samas on tootmispinnad mugavalt lähedal, ümberringi on palju vajalikke teenuseid ja lõunatamiseks ning õhtuseks lõõgastumiseks vajalikke puhveteid. Asjal hoiab silma peal ja mentorlust suunab EAS ning nende käsilased. Koostööd tehakse nii TTÜ kui mitmete rakenduskõrgharidus- ja kutsekoolidega. Mentoreid leidub ka kohalike ettevõtete seas, mis teeb asja eriti mugavaks. Paljud oma pereelu alustanud ettevõtjad leiavad, et mugavam ongi sellisel juhul terve perega Sauele kolida, kus kõik vajalik ilusasti käe ja jala juures. Kuuldavasti on Ajujahi preemiaks justnimelt soe koht Saueel.

Uus-vanalinn:

Alusreeglid:

- Vajadus mugava, inimhõõtmelise ja orgaanilise linnakeskkonna järele
- Jätkusuutlikud ehituslahendused ja targad majad, mis valmivad sajanditeks
- Sündmused, teenused ja meelelahutus, mis on kodu lähedal ja erilmeline

Saue uus keskus planeeriti maaomanike ühispingutusena tervikliku alana, mis oma vaimus markeerib ajalooliselt kujunenud vanalinnu. Majad ei ole kõrged ja markeerivad oma olemuselt linnamaju, mille alumised korrused sobivad ka pisiäriride tegevuseks. Linnamajadel on oma pisikesed õdusad tagahoovid, millest võib leida kodukohvikuid ja puhkenurki. Mõned sisehoovid ja paljud katuseterrassid on kasutusel aedadena, mis muudab üldmulje õdusaks ja tänu vertikaalaedade tehnoloogiale fassaadid kohati roheliseks. Saueel on midagi, mida ühelgi teisel Eesti linnal ei ole - võimalus ehitada omale uus linnasüda kaasaegseid ja tarku ehitusviise kasutades. See tähendab, et renoveerimiskulusid saab vältida, liikudes Eesti kõige esimese 0-energiaga linnasüdame suunas. See muudab Saue tuntuks terves Euroopas (nagu Rakvere Tarkvere) ja tänu kinnisvara populaarsusele tõukab käima sarnased protsessid ka teiste suurarenduste puhul.

Aga Saue keskus ei ole tark ainult tänu tehnoloogiale, vaid ka selle tõttu, et seda planeerides lähtuti avaliku ja poolavaliku ruumi vajalikkusest ja eraomandis pinnad kujundati vastavalt avaliku ruumi vajadusele, mitte vastupidi. Kuna tegemist on keskusega, siis on põhiohk butiikäridel (toit, puhvetid, antiik jms), meelelahutusel (kino, blackbox jne) ja avalikel üritustel, mida jätkub igasse aastaaga - alates kontsertidest ja festivalidest kuni hooajalise turu (sh jõuluturg) ja uisuplatsini. Nädalavahetusel on kõik oranžid rongid Tallinna (Kalamaja, Nõmme jne) rahvast täis, kes siia oma nädalavahetust veetma saavad.

Saue Script&Slang:

Alusreeglid:

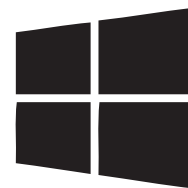
- Perelele, lastele ja noortele suunatud hariduskeskus
- Kaasaegse keeleoskuse (programmeerimine ja visualiseerimine) tähtsustamine ja eesti keele säilitamine
- Terve linn kui hariduslinnak ja õppematerjal

Saue uue keskusala tõmbekeskuseks saab täiesti ainulaadne teadus- ja huvikeskus. Kaua mõeldi selle peale, mis võiks olla asutus, mis paneks Saue korralikult kaardile. Alustati Eestis esimesena Saue gümnaasiumis eriklassidega, mis olid suunatud programmeerimiskeelele ja andmete visualiseerimisoskusele. Sellest algatusest võrsus palju uusi programme, mängu ja rakendusi, mis tõstsid Saue teiste linnade seast esile kui uue IT-pealinna ja tänu mõnede programmide suurele rahvusvahelisele edule kui uue Skype'i sünnilinnana.

Saue jaoks tähendas see, et oma kogemust tuli teiste koolidega jagada. Sellest said alguse SaueScript haridusprogrammid, mis muutsid Saue linna kooliekskursioonide populaarseimaks sihtkohaks. Nüüd on Saue keskusel tuttuus kaasaegse keeleoskuse keskus, mille nimi on Saue Script&Slang. Peamaja ise toimib interaktiivse muuseumina, kus saab tutvuda keele kujunemisega, erinevate aegade slängiga ja tehnoloogilise keeleoskuse arenguga ehk siis erinevate programmeerimiskeelte ja programmidega. Katsetada võib ka Avatud Saue enda rakendusi ja nende abil linna uuest vaatenurgast uurida.

Erinevatele teemadele pühendatud töötoad toimuvad peamajas ja erinevates asukohtades üle linna. Töötubade-kõlbulikuks on kujundatud nii eramajad kui ka korterid, paar garaaži, kontorit. Kõige populaarsemad on tammiku väliauditooriumid, mis võimaldavad viia läbi töötubasid erilises ja rahulikus keskkonnas. Saue Script&Slang on Saue identiteet, missioon ja linnaruum kõik ühes kohas. See ei ole ainult üks maja, vaid see ongi terve Saue.

Värv Eestisse

Alusreeglid:

- Saue strateegiline asukoht Eesti põhimaantee alguses ja Tallinna ringtee lähistel
- Välis- ja siseturismi kasv ja desorienteeritus
- Nigelad veebiplatvormid, turismiinfo, materjalide paljus, RMK teabepunkti ja loodusloomuuseumi halb asukoht turisti perspektiivist vaadatuna

Võttes aluseks Saue strateegilise asukoha Tallinna ringtee ja põhimaantee lähistel, otsustas Saue võtta endale Eesti värava rolli. See on koht, millest kindlasti möödud Tallinnast lahkudes ja Tallinnasse sisse sõites. Mööda rongiteed saad Tallinnat uurida Lilleküla ja Nõmme kaudu Saueni välja. Kui seal ainult midagi teha oleks... Nüüd on, sest kui äpid ei aita ja raamatud tekitavad segadust ning kaardid juhatavad ainult turistilõksudesse, siis Sauelt saab alati abi. Saue on terve Eesti infokeskus, kus saab teadmised põhiliste vaatamisväärsuste kohta, oma personaliseeritud kava ja marsruudi ning teada kõigist huvitavatest kohtadest alates poodidest ja hotellidest kuni soode ja rabadeni. Ja seda rõõmsatelt kohalikelt ja tarkadelt rakendustelt, kes ja mis ei sunni peale oma programmi ega ürita sulle sobimatut pähe määrada.

Võid oma programmi kohe teada saada ja edasi sõita (teenus) aga võid ka Saut pikemalt nautima jääda (elamuskeskus). Sind õpetatakse siin kuulama ja nägema, haistma ja maitsma; jälgima varasemast teistmoodi linna ja alalugu või hoopis kuulama ja märkama looduses toimuvat. Erilise huvi puhul näiteks autode, libikate või markide vastu saab samuti Sauelt abi. Igal juhul näed sa pärast Sauelt lahkumist maailma teisiti.

Uus külastuskeskus asub uues Saue keskusel ning lisaks siseruumidele on terve uus keskusala temaatiline õpituba meelte avamiseks ja treenimiseks, uute hetkede, lõhnade ja maitsete kogemiseks.

Sauele tuleb ka palju inimesi eriti Tallinnast, sest Saue on ennast rongiteed ja jalutuskäike pidi sidunud Kalamaja, Lilleküla ja Nõmmega. Igas peatuses on sinu huvidele vastavalt midagi toredat avastada ja Sauelt alustades jõuad õhtul väsinuna ja õnnelikuna Balti jaama tagasi. Seda jaama kutsutakse nüüd väravaks Sauele.

Kokkuvõte rühmatööde aruteludest

Tule Sooja!:

- Sael **ettevõtluse arendamine on hea mõte**, kuid see toob endaga kaasa murekohti – noored, kes tulevad siia õppima, lahkuvad mõne aasta möödudes saadud teadmistega. Mis kasu saavad ettevõtjad, kes mentorirolli astuvad?
- Alustavatele ettevõtetele **soodsad rendipinnad**
- Rongiliiklus – **hea ühendus Tallinnaga**, lisaks ei ole probleemi autole parkimiskoha leidmisega.
- Oht olemasolevaid ettevõtteid tähelepanuta jätta, toetades vaid uusi tulijaid.
- Sae on ideaalne asupaik terve suure ettevõtte ümberasumiseks. Kontoripinnad saaks vastavalt konkreetsele vajadusele nullist ehitada. Saaks tekkida mitmefunktsiooniline ettevõtte linnak, kus on toetavaid asutusi – suurettevõtte toob inimesi, kes kohapealseid teenuseid lisaks linnaelanikele kasutaksid. Võimalus kasutada raudteeäärseid maid.
- Keskusala **visioonile peavad kindlasti olema pandud piirangud** – eelkõige peab keskkond olema **ilus**, hoonestuse kõrguse eelistatavalt mitte üle 5 korruse.

Uus Vanalinn:

- Madal **hoonestus ja inimhõõtmega kooskõlas skaala** peaksid keskuslal kindlasti olema
- **Palju erinevaid funktsioone** omavahel segatud – allkorrustel teenused ja ärid, üleval elamud ja kontoripinnad.
- Mitmefunktsioonilisus aja lõikes – keskuslal peaks **midagi toimuma** nii hommikul, päeval kui ka õhtutundidel, suvel ja talvel.
- Uus keskusala võiks ärgitada uute ühiskondlikult aktiivsete kogukondade (seltside) tekkimist
- Võiks olla mõni põnev **muuseum** (nt. kitarrimuuseum)
- Atraktiivne elukeskkond tooks linnale **uusi maksumaksjaid**
- Miinusena – uued maksumaksjad nõuavad panustamist sotsiaalteenuste arendamisesse
- Oht väiketootjatele – suurfirmad võivad hakata maasid kokku ostma, mis ohustab väikeäride loodud kvaliteeti.
- **Võib tekkida hirm**, et visioon ei tööta, ei õnnestu ja ei meeldi kõigile.
- Tuleb jälgida, et olemasolev – hoonestus, haljastus ja pargid säiliks
- Keskuslale tohivad jääda ainult väiketootjad, suurematele **tehastele tuleb leida uued asupaigad**.

Saue Script&Slang:

- Esialgu väga ehmata ja harjumatu teema, kuid süvenedes õnnestus mõtteid arendada
- Peamine: meie tulevik on **NOORED!** Saue peab olema neile atraktiivne linn, Saue Script&Slang on midagi, millest noored aru saaksid
- Noortekeskus ei välista, et samal ajal ei võiks siin olla ka kaasaegseid **kontoripindu, elamuid ja avalikku ruumi**
- Tekib tsükkel: õpe – inkubatsioon – äri (jaguneb meelelahutuseks, ekspordiks, ...) – väljaõpe. Kogenud ettevõtjad koolitavad alustavaid
- Samas võib keskuslaval olla Uus-vanalinna laadne keskkond, mis oleks kõigile atraktiivne ja maailmas unikaalne
- Oluline on omada Saue **reklaamlauset/sloganit**
- Ohuks võivad kujuneda vanemad, kes teadlikult hoiavad oma lapsi IT-maailmast eemale
- Võiks „kaaperdada“ IT-kolledži, st. **teha koostööd, kasutada õppejõude ja teadmisi.**
- Tehti gallup kui paljud usuvad selle stsenaariumi õnnestumisesse. Esialgu uskus üks, kahtles üks ja kaks ei uskunud. Kui eelduseks võeti, et kaasa teeb IT-kolledž, siis neli uskus ning üks uskus, kuid natuke kahtles.
- Tegelikult peitub stsenaariumi keeruka nime taga mitte midagi muud kui **suhtlus**. Script&Slang on **suhtlemine linnaruumis**.
- Suhtlemise **tarkus peab tulema meie enda seast**. Milline on see kuvand, mida edasi anname? Kelle jaoks seda linna arendatakse?
- Hea näide uuest Saue raamatust – Saue Oma Sõnad. **Keele areng kohalikus kontekstis.**
- Keel on vahendaja, sisu on vaja välja mõelda.
- **Nutikad lahendused ka linnaruumis:** tänavalambid, millel on ise võimalik värvi muuta või muud interaktiivsed installatsioonid.

Värv Eestisse:

- Sautet võib vaadata väravana mitut pidi: see võiks olla rekkajuhtide peatuspunkt enne Tallinnasse jõudmist. Samas võib see olla tallinlasele värv Eestisse, näiteks rongiga sõites.
- Millele võiks Saue oma identiteedi loomisel rõhuda? **Miks inimesed siia nädalavahetust veetma tuleksid?** Olemasolevaid väärtuseid nagu näiteks tammik ja mõisapark tuleb **hoida**. Ettevõtjad, kelle jaoks Tallinn jääb kitsaks, saaksid Sauele ümber paikneda. Võiks olla kunsti workshopid ja laadad. Praegu ei ole siin polüfunktsionaalset vaba aja veetmise viisi ega võimalusi. Meie peaksime neid **võimalusi looma**. Tugigruppideks võiksid olla seltsid ja huvikeskus. Peaksime looma võimalusi, kuidas linna arendada. **Visioon peaks olema vaba ja paindlik** – kui tuleb mõni uus ettepanek või nägemus, siis Sauele oleks võimalus seda ühendada.
- Stsenaariumisse saaks kaasata mõne kooli väljastpoolt. Tühje ruume on piisavalt.
- Ei ole vaja uusi pealesurutud funktsioone, võib **arendada olemasolevaid**.

Töötuba linnavolinike ja Saue noortega, 27. veebruar 2014:
pildipanga seast valitud motiivide koondpilt

“Koht”, peamine fookuspunkt, kese, peatänav,/allee, aastaringne kogunemispaik, kaasaegne arhitektuur

lebo ehk hängila

vesi (mis tahes kujul)

turg, väike-
tootjad,
kohvikud,
pop-up poed

(öko)(elamud,
uued ehitus-
tehnoloogiad

vabaõhu-
sündmused

lastele-
noortele

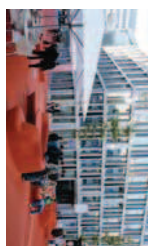
maastik
aktiivseks
kasutamiseks

kaasaegne
arhitektuur

lebotamine
+ töö

büroo-
hooned

ajule
tegevust

kogu-
konnaelu,
traditsioonid

loovatele
ettevõtetele

Saue linna keskusala visiooni loomine

Kohtumine keskusala maa- ja garaažiomanikega 11.03.2014

Osalejad:

Daniel Märtnmaa – KÜ Koondise Garaažid; **Taavi Männamaa** – KÜ Koondise Garaažid; **Rein Joa** – OÜ Endoore; **Mart Ugam** – KÜ Koondise Garaažid; **Ülo Vainura** – KÜ Koondise Garaažid; **Simmo Ummik** – Saotec AS; **Harri Ummik** – Saotec AS; **Aare Eessalu** – Saotec AS; **Viktor Kukk** – OÜ Traktoriäri; **Avo Allikvee** – OÜ EH Sivo; **Janis Arne** – KÜ Koondise Garaažid; **Mihkel Uus** – OÜ Balti ATL; **Evelin Povel-Puusepp** - Saue linnavolikogu; **Henn Põlluaas** - Saue linnapea; **Jüri Tümanok** - Saue abilinnapea; **Teele Pehk** - Linnalabor; **Mari-Liis Alasi** – Linnalabor; **Kristi Grišakov** - OÜ Väike Vasak Käsi.

Kohtumise eesmärk

1. Tutvustada põgusalt senist keskusala visiooni koostamise protsessi, Sauele loodud tulevikustsenaariume ja eri töötubade arutelude tulemusi (Kristi Grišakov)
2. Esitleda häid näiteid teistest linnadest, mis sobivad kokku uueneva Saue keskusega (Teele Pehk)
3. Arutada maa- ja garaažiomanikega keskusala tulevase ilme ja iseloomu üle, leppida kokku edasises koostöös

Sissejuhatus abilinnapea Jüri Tümanokilt:

Saue keskusala visiooni loomise eesmärk on koostada 8 ha suurele keskusalale detailplaneeringu lähteülesanne. See lähteülesanne saab olema visiooni kujul ehk puudutab laiemalt nii uuenevat linnakeskust kui ka laiemalt Saue tulevikku. Visiooni koostame juba 1,5 aastat ning keskusala detailplaneerimisega tahame alustada augustis 2014.

Hirmude vähendamiseks sai välja öeldud, et linn ei takista linnakeskusesse majade ehitamist, pigem on see iseenesestmõistetav. Küsimus on selles, kuidas me linnaruumi kujundame (nii väimses kodeeringus kui ka tulususe mõttes), et tööle või koju minev inimene väärtustaks seda kohta. Saue linn tahab uue keskuse üle ka 50 aasta pärast uhkust tunda! Linna ülesanne pole maaomanikele asendusmaad pakkuda, vaid luua visioon, mis tõstaks keskusala kinnisvara väärtust. Kui ehitame keskusalale Lasnamäe, saame elanikeks lasnamäelased koos nende probleemidega. Kui ehitame Rotermanni või Ülemiste City, saame teistsugused inimesed.

Keskendumine keskusala visioneerimisel sellele, et ka majadevaheline ruum kujuneks atraktiivseks. Viimati kutsusime 14 maaomanikku eraldi kohtumisele septembris 2013, mõned on osalenud ka järgnenud töötubades. Täna kohtumisel on ka garaažiomanike esindajad.

Saue tulevikustsenaariumide tutvustus Kristi Grišakovilt:

Saue 2030 stsenaariumeid koostades on arvesse võetud rahvusvahelisi, regionaalseid ja kohalikke trende ning suundumisi ja Saue linna siseseid võimalusi ning väljakutseid. Sellest lähtuvalt koostati neli stsenaariumi, mis olenevalt tulevikus tehtavatest otsustest võivad kõik potentsiaalselt täituda. Lõpptulemus oleneb aga erinevate huvigruppide poolt tehtavatest otsustest ja Saue suunavalikust.

Loe stsenaariumite kirjeldusi kokkuvõtte lõpust.

Erinevates töötubades on nelja stsenaariumi analüüsitud, nende tugevusi ja nõrkusi läbi arutatud ning jõutud järeldusele, et ühtegi stsenaariumi ei saa puhtal kujul Sauele üle võtta. Pigem tekib Sauele nelja stsenaariumi elemente kasutades kombineeritud tulevikustsenaarium.

Nende nelja stsenaariumi põhjal oleme töötubades Saue tulevast keskusala visualiseerinud. Eriti viimases töötoas (Saue noorte ja volikogu liikmetega) selgus, et palju tähelepanu peab tulevasel keskuslal pöörama majadevahelisele ruumile, keskusala läbivale peatänavale/allee, nii sise- kui väliruumis ajaveetmise võimalustele, nii väikeettevõtluks (ajutised poed, turg, butiigid, kohvikud) sobivate ruumide kui ka vabaõhuürituste (melu!) korraldamiseks. Palju rõhutati ka ökoloogiliselt vastutustundlikke ehituslahendusi ja selle kaudu keskusala kuvandi loomist. Samuti ihaldatakse keskusalale vee-elementi (voolav vesi, moodne purskkaev vms) ja lihtsalt olemise kohti (lebola, hängila). Allpool olevad pildid näitavad, milliseid lahendusi nähakse Saue keskusalale sobivat - mida suurem pilt, seda tihedamini sellist lahendust või selle taga peituvat mõtteviisi soositi.

“Kohi”, peamine fookuspunkt, kese, peatänav, allee, aastaringne kogunemispaik, kaasaegne arhitektuur

väbaõhu-sündmused

(öko)elamud, uued ehitustehnoloogiad

turg, väike-foorjad, kohvikud, pop-up poed

vesi (mis tahes kujul)

lebo ehk hängila

lebotamine + töö

kaasaegne arhitektuur

maastik aktiivseks kasutamiseks

lastele-noortele

loovatele kogukonnale, ettevõtetele traditsioonid

ajule tegevust

büroo-hooned

Häid näiteid teistest linnadest, mis haakuvad Saue keskusala senise visiooniga

Teele Pehk

Masthusen, Malmö

esimene BREAAAM Communities sertifikaadiga tervikarendus Rootsisis

700 elamuüksust, 70 000 m² kontoripinda, 20 000 m² poodidele ja teenustele, park, keskväljak. Arendajaks Diligentia, Rootsi üks suurimaid kinnisvarafirmasid. <http://www.masthusen.se/>

Mitte ainult energiatõhusad majad, vaid kogu kvartali arenduse aluseks jätkusuutlikkuse indikaatorid: **sõidukivaba liikumine, sotsiaalne mitmekesisus, funktsioonide paljusus, jäätmekäitus, kestlike ehitusmaterjalide kasutamine.**

Arvestatakse kohalike oludega, Masthuseni kvartali puhul väikeettevõtete üksteise täiendamisega, mitte konkureerimisega; toidukasvatamiseks kohtade tagamine, kogukonnaruumidega, valgusmüra ja saaste vähendamine, kogu elamiskulud, vastutustundlik ehitamine.

Sauele eesukuju: BREEAM Communities sertifikaati peetakse kvaliteedimärgiks ja heaks juhiseks jätkusuutlikul arendamisel.

Elamukooperatiivid

levinud kinnisvaraarendusviis Saksamaal

Arenduse põhimõte: tulevased elanikud on ise investorid, ehitatakse energiasäästlikult ja võimalikult soodsalt. Kortermajad, eakate kodud kas eraomanduses krundil või renditud maal. Keskkonnasäästlik ehitamine, suur rõhk ühisruumidel, jagatud hoovikasutusel jne.

Kooperatiive moodustavad kas arhitektid-planeerijad või tulevased elanikud.

Selline koduplaneerimise ja -soetamine on osutunud odavamaks kui valmiskorteri ost.

Berliini kooperatiivide (sh üleskutsed kooperatiiv asutada) portaal: <http://wohnportal-berlin.de/>

Saele eeskujuga: taas elustada see esimese vabariigi ajal levinud elamuarendusvorm!

Vauban, Saksamaa

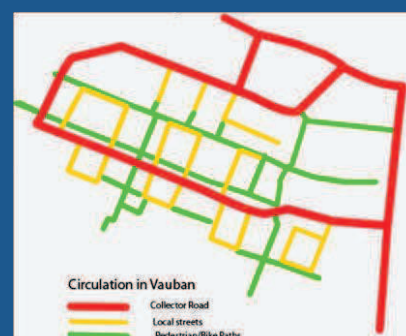
nutika parkimiskorraldusega arendus

Endisele militaartsoonile rajatud kestlik mudelnaabruskond, 5 000 elanikku, 600 töökohta. Paikneb 4 km Freiburgi kesklinnast, hea trammiühendus.

Peamiselt elamukooperatiividena ehitatud majad. Madalenergiamajad ja passiivmajad, tudengite ühiselamud. Kohalik küte, päikeseenergia.

Üle 80% elanikest ei oma autot, peamiseks liikumisvahendiks jalgrattad. Autoomanikel ostenud eemalpaiknevas parkimismajas kohad.

Saele eeskujuga: mõelda keskusala liikumis- ja parkimiskorraldus enne arendustega pihvahakkamist läbi ning soodustada jalutussõbraliku keskuse tekkimist!

Vinge, Taani

uue väikelinna üldplaneering

Vinge pakub elamist 10 000 elanikule, töökohti 4000 inimesele. Vingel olemas raudteejaam, läheduses uus maantee kiireks ühenduseks 30 km eemal paikneva Kopenhaageniga.

Üldplaneering 350 hektarile: elu keerleb ümber keskpargi, kus ka teenused ja rekreatsioonikeskkond, koolid, lastehoiud, spordiklubid jne. Raudteejaam jalutuskäigu läheduses.

Saue – vinge enne Vinget!

Kalasadama, Helsingi

endise kaubasadama järkjärguline arendus

135 hektarit, 17 000 elanikule, 10 000 töökohta, chituspinda kokku 1,3 miljonit m², millest 45 000 m² teenustele. Valmib 2030. aastaks.

<http://en.uuttahelsinki.fi/kalasadama>

Elumajade mitmekesisus: kortermajad, ridaelamud, villad, loftid, ujuvmajad. Avalikud teenused ja rekreatsioonivõimalused. Parkimismaja 1000 autole uue maantee alla, 5 km pikkune promenaad ühendamiseks linna rohevööndit.

Kalasadama arendajad maksavad alates 2010. aastast lõivu 10 eur/m², et rahastada inimeste meelitamist piirkonda, kultuuri- ja linnakunstiüritusi, koordineeritud isetegevust, rattatee mahamärkimist, ajutist kohvikut.

Sauele eeskuju: järk-järguline terviklik arendus, vahepealse kultuuritegevuse rahastamine.

Arabianranta, Helsingi

1% arendusest avalikule kunstile

Järkjärguliselt valminud uus kvartal endisel tööstusalal. 7 500 elanikku, 8 000 töökohta, 280 000 m² äripinda, ülikoolikampus.

http://www.hel.fi/hel2/taske/dynamic_helsinki/Arabianranta.html

Privaatsemad sisehoovid, erinevate elanikegruppide segamine (üliõpilased, puuetega inimesed, linnaüürimajad, erakorterid).

Hästi planeeritud majad: ühissaunad katustel, pesuköögid, jalgrataste ja lastekärude ruumid tänavakorrustel jne.

Kuulus avaliku ruumi kunsti poolest – 1-2% ehituskuludega rahastatud kunstiteoseid.

Sauele eeskuju: kuidas hästi läbimõeldud arendusega ja avaliku ruumi kunsti panustades kuulsust koguda ja kliente meelitada.

Väljavõtteid arutelust maa- ja garaažiomanike ning linnaesindajatega Saue keskusala tulevase ilme ja iseloomu üle

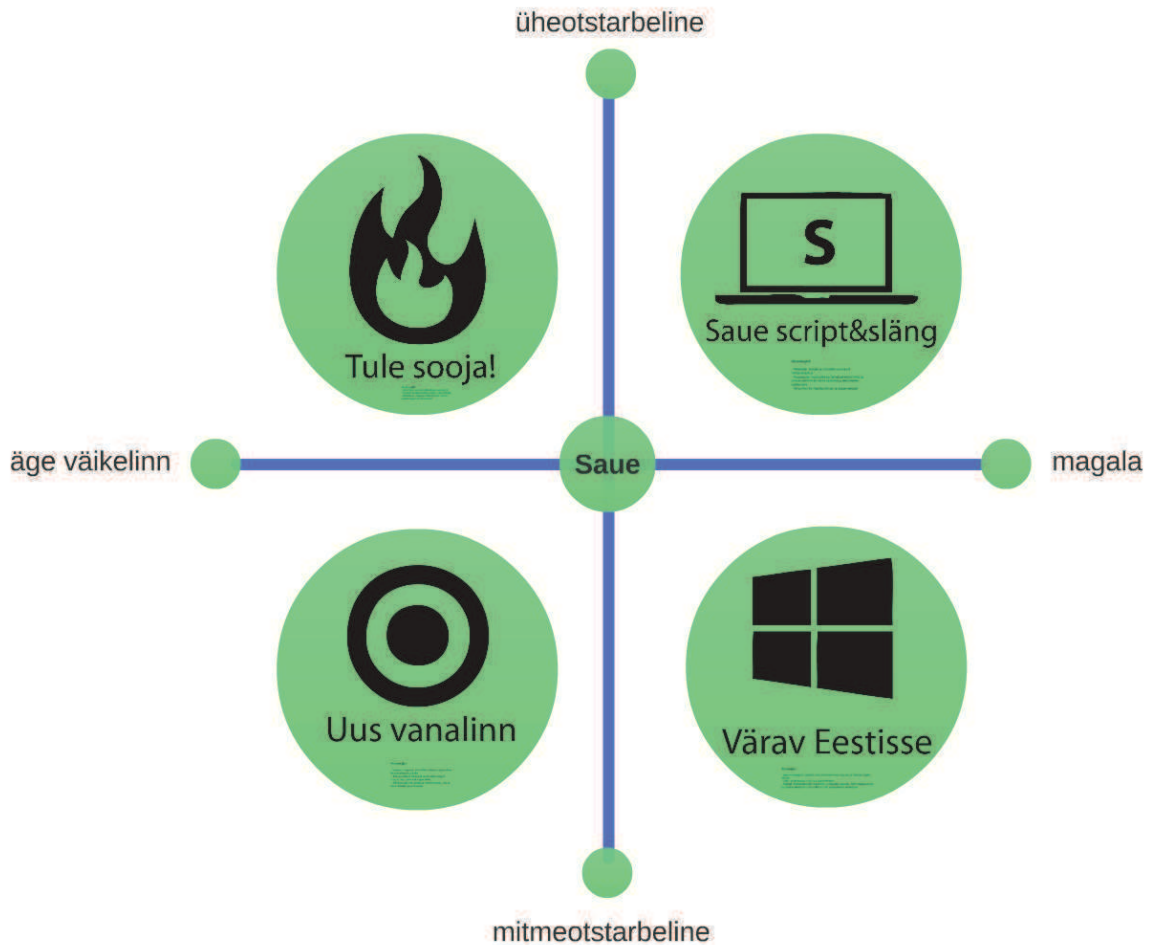
- **Parkimine tuleb keskuslal kõigepealt lahendada, muidu saab see suureks probleemiks.**
Vaubani eeskujul oleks nutikas keskusala jalakäijatele-kergliiklejatele jätta ning parkimine lahendada pigem keskusala äärealadel või eemal. Pigem rakendada tavapärasest väiksemat parkimisnõuet (1,5 parkimiskoha asemel näiteks 1 koht), et vähendada keskusala autokoormust. Parkimine ei väärtusta kinnistuid mitte kuidagi. Arutelu käigus tekkis ka parkimismaja mõte.
- **Keskenduda tuleb väikeäriridele, teenusepakkumisele, kontoripindade pakkumisele.**
Sellega nõustusid paljud kohalviibijad. Praegune olukord on nutune, millegipärast ei käida Sauel söömas ega aega veetmas, puuduvad välikohvikud. Keskuslal võiks kõigepealt õhtust süüa, siis pubisse minna ja siis jala koju kõndida. Samas leiti, et

mõne ettevõtte peakontor võiks ka keskuslal paikneda, mõnes kõrgemas hoones näiteks.

- **Uueneva keskusala peab siduma tammiku, mõisa ja raudteega, et elavdada kogu Saut.**
Keskusala läbige uus linnatänav, mis jälakäijate päralt ja palistatud väikeäridega.
- **Kõige kõrgem punkt keskuskes võiks olla 8-9 korrust, ülejäänud hooned pigem 3korruselised.**
Esimesed korrused äripindadeks!
- **Parkimismaja võiks arendada maaomanike ühistuna, kuna kõigil on see vajadus.**
Parkimismaja paiknegu parem keskusala serval või üldse väljaspool keskust. Kuna keskuse maatükk on väike, saab seal ühest otsast teise või ka rongipeatusest keskuskesse hõlpsasti jalgsi liikuda. .
- **Garaažibokside omanikel tõsine vajadus panipaikade järele.**
Praegu 88 garaažiboksi, omanikke 80 ringis. Korterimajade elanikel tõsine puudus panipaikade järele, kuid lähiaastatel ei loobu veel keegi oma garaažist. Tekkis uus äriidee – rajada hoiuruume näiteks parkimismajja ning neid elanikele välja üürida.
- **Kuidas saavutada olukord, et eri maaomanikud saaksid omavahel kokku leppida, kes mida arendama hakkab?**
Selleks on vaja omavahel palju suhelda! Üks võimalus on luua ühine MTÜ või SA, kus linn ka otsustajate ringis.

Saue stsenaariumid aastaks 2030

Nelja stsenaariumi kirjeldus

1. Üheotstarbeline äge väikelinn: väiketööstuse inkubaator ehk Tule Sooja!

- Alusreeglid:
- ettevõtluse ja väikeettevõtluse toetamine
 - koostöö kutsehariduskoolide ja ülikoolidega
 - moodne ja lõõgastav töökeskkond, mis on pealinnaga hästi ühendatud

Lühikirjeldus: Sauest ja Saue uuest kesklinnast saab väiketootmisele suunatud inkubaator. Saue on ruumi nii väiksemas moodsas tootmispindade, kontoripindade kui ka elukohtade jaoks. Mugav on äri ajada, kui Tallinn on 20 min rongi- ja autosõidu kaugusel, aga Saue saab linnakärast kaugel rohelistes tammede ja pärnade all rahulikult tööd püsida. Saue uus keskus pakub piisavalt võimalusi erinevate huvide ja suurusega ettevõtetele alates koostöökontoritest kuni iseseisvate büroodeni. Samas on tootmispinnad mugavalt lähedal, ümberringi on palju vajalikke teenuseid ja lõunatamiseks ning õhtuseks lõõgastumiseks vajalikke puhveteid. Asjal hoiab silma peal ja mentorlust suunab EAS ning nende käsilased. Koostööd tehakse nii TTÜ kui mitmete rakenduskõrgharidus- ja kutsekoolidega. Mentoreid leidub ka kohalike ettevõtete seas, mis teeb asja eriti mugavaks. Paljud oma pereelu alustanud ettevõtjad leiavad, et mugavam ongi sellisel juhul terve perega Sauele kolida, kus kõik vajalik ilusasti käe ja jala juures. Kuuldavasti on Ajujahi preemiaks justnimelt see koht Sauele.

2. Mitmeotstarbeline äge väikelinn: Uus vanalinn

- Alusreeglid: - vajadus mugava, inimhõõtmelise ja orgaanilise linnakeskkonna järele
- jätkusuutlikud ehituslahendused ja targa majad, mis valmivad sajanditeks
- sündmused, teenused ja meelelahutus, mis on kodu lähedal ja eriilmeline

Lühikirjeldus: Saue uus keskus on planeeritud maaomanike ühispingutusena tervikliku alana, mis oma vaimus markeerib ajalooliselt kujunenud vanalinnu. Majad ei ole kõrged, pigem linnamajade tüüpi, alumised korrused sobivad ka pisiäriride tegevuseks. Igal linnamajal on pisikesed õdusad tagahoovid, millest võib leida kodukohvikuid ja puhkenurki; mõned sisehoovid ja katuseterrassid on kasutusel aedadena, mis muudab üldmulje õdusaks ja tänu vertikaalaedade tehnoloogiale fassaadid roheliseks. Saue on midagi, mida ühelgi teisel Eesti linnal ei ole – võimalus ehitada omale uus linnasüda kaasaegseid ja tarku ehitusviise kasutades. See tähendab, et renoveerimiskulusid saab vältida, liikudes Eesti kõige esimese 0-energiaga linnasüdame suunas. See muudab Saue tuntuks terves Euroopas (nagu Rakvere Tarkvere) ja tänu kinnisvara populaarsusele tõukab käima sarnased protsessid ka teiste suurarenduste puhul.

Saue keskus ei ole tark ainult tänu tehnoloogiale, vaid ka selle tõttu, et seda planeerides lähtuti avaliku ja poolavaliku ruumi vajalikkusest ja eraomandis pinnad kujundati vastavalt avaliku ruumi vajadusele, mitte vastupidi. Kuna tegemist on keskusega, siis on põhiohk butiikäridel (toit, puhvetid, antiik jms), meelelahutusel (kino, *blackbox* jne) ja avalikel üritustel, mida jätkub igasse aastaega – alates kontsertidest ja festivalidest kuni hooajalise turu ja uisuplatsini. Nädalavahetusel on kõik oranžid rongid Kalamaja ja Nõmme rahvast täis, kes siia oma nädalavahetust veetma saavad.

3. Üheotstarbeline puhkev magala: kaasaegse keeleoskuse keskus ehk Saue *Script&Slang* (või Suhtlev Saue)

- Alusreeglid: - peredele, lastele ja noortele suunatud hariduskeskus
- kaasaegse keeleoskuse (programmeerimine ja visualiseerimine) tähtsustamine ja eesti keele säilitamine
- terve linn kui hariduslinnak ja õppematerjal

Lühikirjeldus: Saue uue keskusalatõmbekeskuseks saab täiesti ainulaadne teadus- ja huvikeskus. Kaua mõeldi selle peale, mis võiks olla asutus, mis paneks Saue korralikult kaardile. Alustati Eestis esimesena Saue gümnaasiumis eriklassidega, mis olid suunatud programmeerimiskeelele ja andmete visualiseerimiskeskusele. Sellest algatusest võrsus palju uusi programme, mängu ja rakendusi, mis tõstsid Saue teiste linnade seast esile kui uue IT-pealinna ja tänu mõnede programmide suurele rahvusvahelisele edule kui uue Skype'i sünnilinna. Saue jaoks tähendas see, et oma kogemust tuli teiste koolidega jagada. Sellest said alguse Saue *Script* haridusprogrammid, mis muutsid Saue kooliekskursioonide populaarseimaks sihtkohaks. Nüüd on Saue keskuses tuttuus kaasaegse keeleoskuse keskus, mille nimi on Saue *Script&Slang*. Peamaja ise toimib interaktiivse muuseumina, kus saab tutvuda keele kujunemisega, erinevate aegade slängiga ja tehnoloogilise keeleoskuse arenguga ehk siis erinevate programmeerimiskeelte ja programmidega.

Katsetada võib ka Avatud Saue enda rakendusi ja nende abil linna uuest vaatenurgast uurida. Erinevatele teemadele pühendatud töötoad toimuvad peamajas ja erinevates asukohtades üle linna. Töötubade-kõlbulikuks on kujundatud nii eramajad kui ka korterid, paar garaaži, kontorit. Kõige populaarsemad on tammiku väliauditooriumid, mis võimaldavad vüa läbi

töötubasid erilises ja rahulikus keskkonnas. Saue *Script&Slang* on Saue identiteet, missioon ja linnaruum kõik ühes kohas. See ei ole ainult üks maja, vaid see ongi terve Saue.

4. Multifunktsionaalne puhkev magala: Värav Eestisse

Alusreeglid: - Saue strateegiline asukoht Eesti põhimaanteede alguses ja Tallinna ringtee lähisel

- välis- ja siseturismi kasv ja desorienteeritus
- nigelad veebiplatvormid, turismiinfo, materjalide paljusus, RMK teabepunkti ja loodusloomuuseumi halb asukoht turisti perspektiivist vaadatuna

Lühikirjeldus: Võttes aluseks Saue strateegilise asukoha Tallinna ringtee ja põhimaanteede lähisel, otsustas Saue võtta endale Eesti värava rolli. See on koht, millest kindlasti möödud Tallinnast lahkudes ja Tallinnasse sõites. Mööda rongiteed saad Tallinnat uurida Lilleküla ja Nõmme kaudu Saueni välja. Kui seal ainult midagi teha oleks... Nüüd on, sest kui äpid ei aita ja raamatud tekitavad segadust ning kaardid juhatavad ainult turistilõksudesse, siis Sauelt saab alati abi. Saue on terve Eesti infokeskus, kus saab teadmised põhiliste vaatamisväärsuste kohta, oma personaliseeritud kava ja marsruudi ning teada kõigist huvitavatest kohtadest alates poodidest ja hotellidest kuni soode ja rabadeni. Ja seda rõõmsatelt kohalikelt ja tarkadelt rakendustelt, kes ja mis ei sunni peale oma programmi ega ürita sulle sobimatut pähe määrada. Võid oma programmi kohe teada saada ja edasi sõita (teenus) aga võid ka Sauet pikemalt nautima jääda (elamuskeskus). Sind õpetatakse siin kuulama ja nägema, haistma ja maitsma; jälgima varasemast teistmoodi linna ja alalugu või hoopis kuulama ja märkama looduses toimuvat. Erilise huvi puhul autode, libikate või markide vastu saab samuti Sauelt abi. Igal juhul näed sa pärast Sauelt lahkumist maailma teisiti.

Uus külastuskeskus asub uues Saue keskuses ning lisaks siseruumidele on terve uus keskusala temaatiline õpituba meelte avamiseks ja treenimiseks, uute hetkede, lõhnade ja maitsete kogemiseks. Saele tuleb ka palju inimesi eriti Tallinnast, sest Saue on ennast rongiteed ja jalutuskäike pidi sidunud Kalamaja, Lilleküla ja Nõmmega. Igas peatuses on sinu huvidele vastavalt midagi toredat avastada ja Sauelt alustades jõuad õhtul väsinuna ja õnnelikuna Balti jaama tagasi. Seda jaama kutsutakse nüüd väravaks Saele.

Saue vaatab tulevikku ja loob linna keskuse visiooni uudsel moel

Kristiina Kotter
Saue Linnavolikogu
arengukomisjoni esimees

Ühe areneva väikelinna konkurentsivõimelisuse määravad piirkondlikud prioriteetidid ja visioonipõhine arendustegevus. Hetkel riigis palju kõneldavast regionaalpoliitika tulenevalt lähtume Saue linna tuleviku planeerides eelkõige linlaste vajadustest ning kohandame olemasolevaid arvamusi ja tulevikuvisionioone arvesse võttes edasiasamme. Tänaeni puuduva linna keskuse visiooni koostamiseks oleme kaasanud oma ala parimad eksperdid ja innovaatilised inimesed. Oktoobris Saue Linnavalitsuse läbiviidud teenuse „Tautauuringute läbiviimine Saue linna keskuse detailplaneeringu koostamise visiooni loomiseks“ osutamise hanke võitis MTÜ Linnalabor.

Noore omavalitsuse, väi-

kelinnana võib Sautet kirjeldada kui iseseisvalt arenenud turvalist peatuspaika mõneti ka solvavana tunduva sõnaga „magala“. Jah, olgem ausad, meie tänase linnaruumi määrab paljuski pealinna lähedusest tingitud pendelränne. Päevase ajal kohtab Sautel enamasti vaid koolilapsi, vankrit lükkavaid noori emasid ja eakaid. Tööeaeline sauelane on „linnas“ tööil ja saabub koju tagasi õhtul.

Ei ole õiglane anda hinnangut, kas taoline käsitlus on kohane, kuid linnale on lisaks „magamistoale“ vaja ka „elutuba“, kus ühiselt aega veeta ja külalisi võõrustada. Ei hakka siinkohal pikemalt peatuma linnaruumi ja planeerimise hetkeolukorral ega probleemidel Saue linnas, vaid pigem keskendun keskuse ala visiooni loomisele ja tutvustan valitud tegevuskava tagamaid.

Elanike kaasamine planeerimisprotsessi on siiani tuginenud seadusest tulenevatele avalikustamistele ja arutelude tulemuste kohandamisele planeeringutesse. Saue keskuse ala detailplaneeringu visiooni loomist oleme alustanud aga uuenduslikul moel. Tegu on projektiga 10-15 aasta perspektiivis, mille eesmärk on luua Saue linna kaasaegne ja mitmekesine ning erinevaid funktsioone ja teenuseid pakkuv keskkond, mis rikastab linnaruumi ja tõstab siinelamise kvaliteeti.

Kuivõrd idee arendada Saue

linna keskust puudutab kõiki Sautel elavaid ja tegutsevaid osapooli, on Saue linn otsustanud kasutada lääneühiskonnale omast planeerimistava ja arendada keskust läbi osaleva planeerimise. Eesmärgi saavutamiseks on linn läbi hanke sõlminud lepingu linnauuringute ja -aktivismiga tegeleva MTÜ-ga Linnalabor.

Siinkohal peab märkima, et tegemist on uudse praktikaga, millele analoogset Eestis varem rakendatud ei ole. 2012. aasta lõpuni teostab MTÜ Linnalabor taustauuringud, intervjuueerib sealjuures sauelasi ja Sautel tegutsevate erinevate huvirühmade esindajaid. Analüüsi tulemusena töötab Linnalabor aasta lõpuks välja Saue linna konteksti arvestava kaasamiskava ja -meetodid, mida kasutada osalusplaneerimise läbiviimiseks.

Kui kõik laabub kavandatu kohaselt, toimub 2013. aasta vältel Saue linna keskusalala visiooni loomine, mis on avatud ja interaktiivne ning mille käigus on kõigil võimalik kaasa mõelda ja kaasa rääkida ning visiooni loomise kulgu jälgida.

Lisaks eesmärgile luua koos Saue linna keskusalala visioon ning mõtestada, mida tähendab eluruum väljaspool koduseinu ja kuidas seda paremaks luua, soosib algatatud ettevõtmine Saue elanike aktiivsemumist ja osalusdemokraatia arengut Eesti ühiskonnas.

Eesti Post paigaldas Saue Kaubakeskuse juurde välitingimustesse mõeldud ja ööpäevaringselt kasutatava pakiautomaadi Post 24. Foto: Sirje Piirsoo

Eesti Post paigaldas Sauele pakiautomaadi

Inge Suder
Eesti Posti avalike suhete juht

Logistika- ja postiettevõtte Eesti Post paigaldas ainulaadse välitingimustesse mõeldud ja ööpäevaringselt kasutatava pakiautomaadi Post 24 Saue Kaubakeskuse juurde.

„Eesti Post tuli pakiautomaatidega turule 2011. aasta augustis, automaate on kasutanud juba üle 100 000 inimese. Meile tuli ettepanekuid ka Sautelt, et siia linna oleks pakiautomaati vaja,“ rääkis logistika divisjoni juht Ansi Arumeel. „Lähtudes klientide soovidest, otsustasime paigaldada pakiautomaadi kõige käidavamasse kohta ning nüüd on seal pakke võimalik ööpäevaringselt saata ja vastu võtta.“

Mugavaks teeb paki kätte saamise see, et saadetisele saab järgi minna endale sobivaimal ajal - pakiautomaati saab välitingimustes kasutada 24 tundi ööpäevas. Pakiautomaadid on turvalised ja varustatud valveseadmetega ning paki vastuvõtmiseks kulub kõigest 15 sekundit. Paki teekond on veebist jälgitav.

„Saue Kaubakeskuse pakiautomaati täidetakse ja tühjendatakse tööpäeviti kaks korda päevas. Tühjendusaegsasi saab vaadata Post24 kodulehelt www.post24.ee,“ lisas Arumeel.

Saadetised, mis jõuavad pakiautomaati, on enamasti tellitud interneti vahendusel e-poodidest ja suurematest kataloogikaubamajadest. Enim ostetakse läbi veebi riideid. Raamatud, riided ja kosmeetika on kaubad,

mida e-poodide vahendusel eelistatakse soetada. Suvel telliti rohkem rannariideid ja kergeid jalatseid, hetkel on automaate enim läbiv kaup sügis-talviriided. Võrreldes Euroopaga, on tehnikakaupade tellimine Eestis väiksem, kuid tellimuste arv näitab tõusutrendi.

Koos Post24 pakiautomaatidega on Eesti Postil ligi 400 pakki saatis- ja väljastuspunkti üle riigi. Lisaks Eestile laieneb Post24 võrgustik ka Baltikumis. Tänavu avati Leedus 35 Post 24 pakiautomaati, oktoobri lõpus on Lätis avatud 29 automaati. Üle Baltikumi on töös 114 pakiautomaati ning aasta lõpus saab pakke saata ja vastu võtta nii riigisiselt kui Balti riikide vahel.

Post24 vahendusel paki saatmine on kõige soodsam viis riigisiseseks paki edastamiseks.

Alati avatud Post 24 pakiautomaadi teenus pälvis tänavu World Mail Award kõrgeima auhinna jaevõrgu kategoorias. Tegemist on postimaailma mainekaima auhinna nn Oscariga.

Osalev planeerimine, mis see on?

Kadri Koppel
MTÜ Linnalabor,
www.linnalabor.ee

Osalev planeerimine on kaasaegne lähenemine areneva elukeskkonna kavandamisse, kus konkreetse paiga tuleviku visioniseerimine ei toimu vaid eksperdist arhitekti kontorilaua taga. Protsessi on kaasatud kohalikud elanikud ja teised huvitatud osapooled, näiteks kohalikud ettevõtjad, maamajad, KOV-i esindajad jne.

Harjumuspäraselt toimub avalikkuse kaasamine Eestis vastavalt planeerimisprotsessidele detailplaneeringute menetluses pigem formaalsel kujul, kus tutvustatakse planeeringut, mis kavandab muutusi linnakeskkon-

nas alles faasis, kui äriplaan ning ideed on ammu välja töötatud ja paigas. Kohalikel elanikel on võimalik lahendusega nõustuda, teha kosmeetilisi ettepanekuid või protestida, jäädes sealjuures enamasti nõrgemaks osapooliks.

Saue keskusalala kavandamise projekt soovib luua uut praktikat, kaasates kohalike nägemust ja ideid oluliselt varem ning töötada koos välja paremaid ja kohalikku konteksti arvestavaid lahendusi, mis vastaksid Saue linna arengusuundadele ning linlaste ja kohaliku ettevõtluskeskkonna vajadustele.

Täna ei ole veel konkreetseid ideid, mis Saue keskusalala tulevikuks toimub, kes ja kuidas ala arendab või milline saaks olema uus ruumiline detailplaneering – need on küsimused, mis vajavad põhjalikku läbimõtlemit ja sauelaste panust.

Linnalabor on 2006. aastal asutatud linnauuringute ja -aktivismi kompetentsuskeskus. Omades kogemusi linnaplaneerimises, kodanikualgatuste edendamises ja linnauuringute populariseerimises, püüdleme hea linna lahtimõtestamise ja saavutamise poole.

linnalabor

Visiitkaardid 100tk

5.- € +km,

valmiskujundusest (pdf-fail)

www.soha.ee

Soha OÜ, Saku, Niidu 9
info@soha.ee tel 5559 0727

SohaTrükk

Ülevaade Saue Linnavalitsuse istungitest

Sirje Piirsoo

Saue Linnavalitsuse 20. märtsi istungi päevakorras oli 22 punkti.

Saue Linnavalitsus

- ◇ Kinnitas avatud hankemenetlusega riigihanke „Saue Gümnaasiumi rekonstrueerimise ja laiendamise I, II ja III osa ehitustööd“ hankedokumendid.
- ◇ Otsustas kanda 2008. aastal tehtud ettemaksud ja bilansis lõpetamata ehitusena kajastatud Paju tänava 2012. aasta bilansist välja perioodi kuldesse.
- ◇ Andis avaliku ürituse korraldamise loa Pärnasalu põik 11 platsil kell 9-16 laatade korraldamiseks: jürikuu laat 27. aprill, lehekuu laat 26. mai, heinakuu laat 21. juuli, mihklikuu laat 8. september ja sügislaat 12. oktoober.
- ◇ Kinnitas avatud hankemenetlusega riigihanke „Inves-

teerimislaen“ hankedokumendid.

- ◇ Võttis Lääne-Harju politseijaoskonnalt vastu leiud ning andis linnavalitsusele üle antud seitsmest jalgrattast viis Saue Noortekeskuse ja kaks Saue lasteaia Midrimaa kasutusse.
- ◇ Lubas 1. augustil 2005 soetatud klassi mööbli komplektist maha kanda kasutamiskõlbmatuks muutunud 36 tooli.
- ◇ Suunas Saue Linnavolikogu määruste eelnõud „Majanduslike huvide deklaratsioonide esitamine ja kontrollimine, ametiisikute toiming- ja tegevuspiirangud“ ja „Saue Linnavolikogu määruste kehtetuks tunnistamine“ ning volikogu otsuse eelnõu „Kütise tn 4 mitteeluruumides üüri kehtestamine“ volikogusse vastuvõtmiseks.
- ◇ Kustutas sotsiaaleluruumi

vajajatena arvelt kaks isikut. Otsustas maksta ühekordset sissetulekut sõltuvat sotsiaaltoetust kogusummas 2395 eurot 29 abivajajale ja perioodilist sotsiaaltoetust kahele.

- ◇ Määras hooldaja ühele raske puudega isikule.
- ◇ Otsustas maksta 2013. aasta märtsi eest 76 perele koduse mudilase toetust kokku summas 5330 eurot ja sünnitoetuse esimest osa kahele perele kokku summas 130 eurot.
- ◇ Tunnistas riigihankel „Saue lasteaia Midrimaa, Kuuma tn 9, Saue linn rekonstrueerimise ehitusprojekti koostamine“ edukaks OÜ EMP A & I pakkumuse.
- ◇ Eraldas mittetulunduslikuks tegevuseks toetust järgmiselt: Saue Jalgpallklubile 2950 eurot Laagri staadioni rentimiseks liigamängudeks, Männiku halli

rentimiseks noortetreeninguteks ja rannajalgpalli MV registreerimistasude katteks; MTÜ-le Sagittarius 400 eurot treening- ja võistlusvarustuse ostmiseks; Linnamäe krossiklubi MTÜ-le 800 eurot 2013. aasta Supermoto Eesti ja maailmameistrivõistlustest osavõtukulude katteks.

- ◇ Kehtestas Saue Huvikeskuse õpilaste 10.-13. juunil 2013 toimuva suvelaagri osalustasuks 100 eurot.
- ◇ Kinnitas Saue linna Kadakamarja tn 8 üksikelamu ning Kadakamarja tn 22 kinnistu elamu 22G-21, 22 ja 23 elektrivarustuse kaabelliini projekteerimistingimused.
- ◇ Saatis teisele lugemisele Saue linna riskianalüüsi ja hädaolukorra lahendamise plaani.

27. märtsi istungi päevakorras oli kolm punkti. Saue Linnavalitsus

- ◇ Otsustas enampakkumise korras üürile anda linnale kuuluva korteriomandi (loe lk 3).
- ◇ Kehtestas Saue Gümnaasiumi õpilaspäeviku müügihinnaks 3,60 eurot ning rikutud või kaotatud õpilaspileti asendamise hinnaks 3 eurot.
- ◇ Nõustus töömaleva ja linnalaagrite korraldamisega ning kinnitas osalustasud. Saue linna töömaleva esimene vahetus on 6.-14. juunil ja teine 19.-24. augustil. Linnalaager toimub 17.-22. juunil, selle hind on 60 eurot lapse kohta. Kunstilaager toimub 25. juuni kuni 4. juuli Pivarootsis, selle hind on 180 eurot lapse kohta. Loodusloomelaager toimub 21.-25. oktoober Pivarootsis, selle hind on 100 eurot lapse kohta. Töömalevat ja nimetatud laagreid korraldab Saue Noortekeskus.

Küsitlus: milline võiks olla Saue tulevane keskus?

12. aprillil algab kõigile sauelastele ja Saue sõpradele suunatud küsitlus Saue linna keskusala oleviku ja tuleviku kohta.

Küsitlus on esimene samm uuele keskusele sisu ja näo ehk teisisõnu visiooni loomise protsessist. Etapilise protsessi eesmärk on leida ühiselt vastused küsimustele, millist keskkust linnal vaja on, milliseid praeguseid soovve

ja kitsaskohti saab keskuse arendamise kaudu lahendada - ning mis kõige tähtsam, mis võiks seal olla sellist, millest praegu ei oska unistadagi?

Et ettevõtmine saaks sisuka alguse, kogumegi küsitluse kaudu informatsiooni linlaste käitumisharjumuste, eelistuste, vajaduste ja ideede kohta. See on asendamatu lähtekoht kogu järgnevale kavandatud tege-

vusele.

Küsitlus on anonüümne ja ilmub paberandjal 19. aprillil Saue Sõnas ning on kättesaadav veebis aadressil www.saue.ee juba alates 12. aprillist.

Samale lehele koondub ka info küsitluse tulemuste ning kogu visiooniloome kohta.

Küsitlust aitab läbi viia MTÜ Linnalabor (www.linnalabor.ee)

Saue Linnavalitsus kutsub kohtuma

Saue Linnavalitsus kutsub linnarahvast teispäeval, 23. aprillil, kella 18.30-ks Saue Noortekeskuse saali kohtumisele, et vastata sauelaste küsimustele, saada teada probleemidest linnas ja anda ülevaade:

- ◇ mis on veel teha jäänud, et üldvee- ja -kanalisatsiooniprojekt lõppenuks lugeda;
- ◇ millises seisus on kooli juurdeehituse projekt;
- ◇ millisel viisil on kavas

lahendada lasteaia ruumiprobleemid;

- ◇ kuhu on jõutud Saue keskuse visiooni loomisega;
- ◇ millal ja kuidas tähistame Saue linna 20. sünnipäeva.

Kohtumise kestuseks on planeeritud kaks tundi, sellele järgneb kontsert.

Saue Sõna kojukanne

Sirje Piirsoo

Pärast iga lehenumbri ilmumist saabub linnaelanikelt teateid, et Saue Sõna pole jõudnud postkasti või ei tule õigeaegselt. Siinkohal on paslik selgitada, kes, kuidas ja millal Saue Sõna kojukannet teostab ning kuidas käituda, kui te lehte pole saanud või kui kojukanne hilineb.

Saue Linnavalitsusel on sõlmitud AS-iga Express Post leping, mille alusel ettevõtte Saue Sõna postkastidesse kannab.

Tegu on lauskandega ehk igasse Saue linna postkasti peab jõudma lehe ilmumise päeva jooksul üks leht - seega üle kahe nädala reedel ja mitte ilmingimata hommikul,

vaid päeva jooksul.

Kui postkasti kasutab mitu firmat või perekonda, siis on tõepoolest paraku nii, et seda ühte lehte tuleb omavahel jagada.

Mida teha, kui ma lehte ei saa või kui leht hilineb?

Teatage sellest Saue Linnavalitsusse telefoni või e-posti teel.

- ◇ telefon 6790175, Sirje Piirsoo või 6790180, linnavalitsuse üldtelefon;
- ◇ e-posti aadress leht@saue.ee.

Vajalik on aadress, kuhu leht ei jõudnud, et see AS-ile Express Post edastada ja uurida, miks kojukannet ei toimunud. Anonüümse jutuga, et lehte

ei tule või see jääb hiljaks, ei ole paraku midagi peale hakata.

Kõik senised aadressiga pretensioonid kojukande osas on AS-ile Ekspress Post edastatud ja usun, et Saue on mitmeid peresid, kellele just seetõttu leht lõpuks koju tuleb, et ettevõttelt on nõutud teenuse korrektset osutamist.

Suur aitäh tähelepanelikule sauelasele, kes tabas postiljoni eelmise numbrilehti laupäeva, 23. märtsi hommikul korruselamute piirkonnas prügikasti viskamas ja sellest linnavalitsusse teatas. Ainult koos saame teenuse paremaks muuta.

Korteri üürile andmise teade

Saue Linnavalitsus korraldab enampakkumise vastavalt 27. märtsi 2013 korraldusele nr 123 „Kütise 13-5 korteriomandi kirjaliku enampakkumise üürimise tingimused“ linnale kuuluva korteriomandi üürimise kohta - 36,3 m² suurune mõtteline osa kinnistust nr 5354602 aadressil Kütise 13-5, Saue linn.

Enampakkumise korraldaja on abilinnapea **Kalev Israel**.

Üürimine toimub kirjaliku enampakkumise korras alghinnaga 3,1 eurot ruutmeetri.

Korteriomandiga saab tutvuda ette helistades telefonil 6790184. Enampakkumises osalemise osavõtumaks ja tagatisraha puuduvad.

Enampakkumise tingimustega saab tutvuda Saue linna kodulehel või E 15-18 ja N 9-12 Saue Linnavalitsuse II korruse kabinetis nr 201.

Enampakkumise esitada märgusõna „Kütise 13-5 korteriomandi kirjalik üürimise enampakkumine“ kandvas kinnises ümbrikus Saue Linnavalitsuse infolauda Tule tn 7, Saue linn 22. aprillil 2013 kella 10-ks.

Enampakkumiste avamine toimub 22. aprillil 2013 Saue Linnavalitsuse III korruse saalis kell 10.15.

Täiendav informatsioon

Abilinnapea Kalev Israel, telefon 6790184, e-posti aadress kalev@saue.ee.

Linnaelu

Tere tulemast, vastsed sauelased
lk 2

Innovatsioon

Thea Paluoja Saue Laululapsest: Tipud kerkisid kõrgele
lk 8

Stipendium

Läheneb üliõpilaste välisõppe ja õpilasvahetuse stipendiumi taotlemise tähtaeg
lk 10

Sport

Sarja „Saue-lane liikuma“ jalgrattaetapp on 27. aprillil
lk 11

JÄÄTMETE ÜLEANDMISE VÕIMALUSED JA LEMMIKUTE MARUTAUDIVASTANE VAKTSINEERIMINE SAUEL LK 13

SAUE SÕNA

NR 8 (391)
19. aprill
2013

Saue Linnavalikogu ja Saue Linnavalitsuse infoleht

Räägi kaasa Saue linna keskuse visiooni loomisel

Linna planeeritav keskus Tule, Pärnasalu ja Koondise tänava tööstuspiirkonnas on fotol tähistatud punase joonega

Saue Linnavalitsus

Eelmise aasta lõpul algatas Saue Linnavalitsus tuleviku vaatava projekti, et luua visioon Saue linna keskusealast.

Tule, Koondise ja Pärnasalu tänavate vahelist ala ehk nn keskuseala on pikalt keskuseks mõeldud, kuid seni puuduvad kokkulepped, millist keskust sauelastele, aga ka ümberkaudsetele elanikele vaja on. Et küsimusele ühiselt vastus leida, on Saue Linnavalitsus algatanud osalusplaneerimise ja igaühel on võimalus keskuse kavandamises kaasa lüüa. Linnavalitsust abistab tegevuste kavandamisel ja läbiviimisel linnateemade kompetentsuskeskus MTÜ Linnalabor.

Anna teada, mida arvad Sina

Esimene samm keskuse visiooni loomisel on Saue elanike arvamuse teadasaamine ja arvamuste analüüs, mis võimaldab edasist planeerida.

Selle Saue Sõnaga koos jõuab teie postkasti küsimus-

Saue linna keskuse visiooni loomine
Jalutuskäik planeeritava keskusealale
27. aprillil kell 13:00

Jagame infot planeeritavate tegevuste kohta, vaatame oma silmaga üle, mida ala pakub!

Avalda arvamust keskusealale plaanitava suhtes, täida küsimustik veebis www.saue.ee.

Küsimustiku leiad ka täna koos Saue Sõnaga postkastist. Too palun see täidetuna hiljemalt 5. maiks Saue Linnavalitsusse või jätta kogumiskasti.

tik, mille vastuseid ootame hiljemalt 5. maiks. Palume paberikandjal täidetud küsimustikud tuua kogumiskastidesse, mis asuvad postkontoris, linna raamatukogus, noortekeskuses, päevakeskuses, kolmes suures poes või Saue Linnavalitsusse.

Küsimustikku saab täita ka elektrooniliselt Saue linna kodulehel www.saue.ee.

Tule ise kaema

Kutsume kõiki huvilisi keskuseala külastama. Jalutuskäigul tutvume planeeritava alaga, jagame infot kavatsevate tegevuste kohta ja vaatame oma silmaga üle võimalused, mida planeeritav ala pakub.

Jalutuskäik Saue keskusealal algab 27. aprillil kell 13. Kohtume Saue Linnavalitsuse telgis Cafe Allee esisel platsil.

Saue linna areng peab lähtuma meie endi, sauelaste, vajadustest ja seetõttu on oluline, et iga sinne elanik annaks hääle ja panuse linna tuleviku kujundamisse. Meie kõigi arvamused loeb!

Saue Sõna NR 8 (391)
19. aprill 2013

Väljaandja Saue Linnavalitsus
Telefon 6790175, leht@saue.ee
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Printall
Kojukanne: AS Ekspres Press

Järgmine number ilmub 10. mail

20. september
kell 20
Estonia
kontserdisaal

Kümnendi klassikasündmus!

IISRAELI FILHARMOONIKUD ZUBIN MEHTA

Legendaarne maestro

////// **Eesti Kontsert**
concert.ee

Piletid müügil!

E-poed Vaata.ee E-post Kaart Raamat Töö Raha Zave.ee Kataloog Mängud Igav.ee Filmid Mis toimub Date Pilt Täheke T, 15. juuli **SISUKAART**

Delfi Delfi 2 Rus Ilm Eesti Elu Ärileht Kasulik Sport Publik Forte Naistekas Rahva hääl Noorte hääl EPL Ekspress Maaleht Reisijuht Moodne Kodu TV

Eesti > Harjumaa > Saue linn

VALI KAARDILT

HARJUMAA TEGIJAD

SAUE LINN

Saue Sõna

Esileht Arvamus Elu Haridus Kultuur Sport Teated

Kirjuta meile!

Linna kesku

st huvitatud sauelased osalesid
jalutuskäigul (1)

13. mai 2014

Meeldib

0

Tweet

0

8+1

, projektijuht

Jalutuskäik keskusealale kellele lähem tulevik.

eritaval visioonärid, ie linna

Jalutuskäigule Saue linna keskusealal kogunes 27. aprilli lõuna ajal ligi kaksikümmend viis inimest. Saue Sõna

Jalutuskäigule Saue linna keskusealal kogunes 27. aprilli lõuna ajal ligi kaksikümmend viis inimest. Saue südames asuva, veidi räämas tööstusrajooni asemele oskasid kohaletulnud välja pakkuda mitmeid erinevaid lahendusi. Üksmeelselt tõdeti, et korralagedus, mis sealse piirkonnas hetkel valitseb, ei ole keskuse nime vääriline.

Hoolimata tuulisest kevadilmast, olid kohale saabunud huvilised jalutuskäigu eel põnevil ning pärast entusiastlike MTÜ Linnalabori esindajate **Kadri Koppeli** ja **Regina Viljasaare** ülevaadet keskuseala visiooniloo protsessist võis ühine ringkäik alata.

Meie linna keskusealal ilutsevad hetkel nõukogude ajast pärit laohooned, räämas tühermaa ja hulgaliselt poriloike, mille vahel lookleb koolilaste sissetallatud rada. Koduse väikelinna turvalisest keskusest on asi aga kaugel.

Ühel osal meie linna keskusealast ilutsevad hetkel nõukogude ajast pärit laohooned ja räämas tühermaa. Fotod: Siiri Raagmets
Küsites kohaletulnutelt, mida nad tahavad näha meie linna tulevikus Saue Sõna keskuses, leidis arvamusid seinast seina.

Leiti, et keskusest on puudu sobilik kontorihoone, kuhu võiks asuda mõni tuntud kaubamärgi esindaja, Tallinna kesklinnas on väidetavalt liigselt probleeme. Kindlasti võiks keskuses leida erinevaid äripindu sauelastele vajalike

ANNA TEADA:
Milliste ehitustööde tõttu oled pidanud naabriga sõdima? (21)

ANNA TEADA veidratset kogemustest maaklerite ja üürileandjatega! (25)

VALLAUUDISED

Suurvald sündimas? Harjumaa alustavad liitumiskõnelusi neli valda ja üks linn (27)

Kas keegi nägi vandaale jaanituleplatsil laste kiike lõhkumas? (1)

Sõpruslinn Rootsisis avas Saue tänava (2)

Hispaania üliõpilane töötas Saue väikelaste õpetajana: eesti keele õppimine oli äärmiselt vajalik samm

Agronoomist sai Hiina elektroonika maaletaja (14)

Sauele tuleb automudelispordi võistlus- ja treeningkeskus

Saue linn otsib bussiprobleemile lahendusi (5)

Saue gümnaasiumi juurdeehitused on valmis

Soome dancehalli kuningannaks krooniti Saue tüdruk (9)

MTÜ-d pooldavad linnaosade teket Saue (3)

Kuldne sügisilm tõi spordihuvilised orienteeruma

Linnaelanik küsib: Kas koortekooli korraldajal on õigus jalutuskäiku tegev inimese eemale peletada? (16)

Saue Gümnaasiumi staadionil toimus põnev kiikinguvõistlus

Tõnu Urva: Motiveeriv arengukeskkond toetab harmoonilise isiksuse kujunemist

Aasta õpetaja Juta Ross: mitte kunagi ei või õpilaselt

SOODNE, MUGAV, LIHTNE!
Valige sobiv kodukoristuse PAKETTI!

Parimad pitsad ja pastad Tallinna südames

Hea hind võrdub ilus disain!
Diivanid, voodid, lastetoad!

Ole külaliseks oma peol!

Veterinaar-teenused

UUED JA KASUTATUD ARVUTID Müük, hooldus, remont!

Suur valik soodsate hindadega beebikaupasid!

SÕORIKUKOHVIK - Kes on käinud, need kiidavad

Kõik vajalik lemmikloomadele.
Tule ja vaata!

teenuste osutajatele. Noorema põlvkonna esindajad nägid keskuses ette noortele hängimise ja tšillimise koha. Arvati, et keskuses võiks asuda tulevane linnavalitsuse hoone. Kortermajade mõtte juures tekkis isegi diskussioon tulevaste majade kõrguse teemal. Oluliseks peeti ka ühistranspordiga ligipääsetavust.

Loomulikult oskab iga sauelane näha rohealade väärtust, unistada keskusealal kõrguvast purskaevust ja pinkide reast ning loota, et tulevikus saab iga külaline just seal Saue linna väärtusi nautida.

Kokkuvõttes olid kõik kohaletulnud nähtu üle rõõmsad ja nägemus uuest keskusealast korras paljudel. Järgmiste tegevustena on planeerimisel keskuseala mõttetalgud, kus siis juba iga sihtgrupiga eraldi konkreetsemate plaanide juurde minnakse. Saue Linnavalitsus tänab kõiki kohaletulnuid arvukate ideede ja MTÜ-d Linnalabor oskusliku osalusplaneerimisprotsessi juhtimise eest. Kõigil huvilistel on võimalik Saue linna keskuseala visiooniloome projekti käekäiku jälgida sotsiaalmeedia, linna kodulehe ja Saue Sõna vahendusel.

Soovita Tweet Share

Kommentaariid Viimased uudised Kirjuta Rahva Häälde

Kommenteeri sisselogitult

Kommenteeri anonüümselt (1)

Sisene:

Miks sisse logida?

Loe kommentaare

MAAKONNAUUDISED

Kas keegi nägi vandaale jaanituleplatsil laste kiike lõhkumas? (1)

9. juuni 2014 17:00

Saue on suhteliselt turvaline linn, kuid juhtub siingi, et mõnel mehepojal jääb rammu üle. Seevastu aga mõistust ülearu pole. Muidu ei juhtuks ju nii, et ühel heal päeval avastad, et ööga on lastekiik Saue jaanituleplatsil maatasa lõhutud.

See on kõik, mis laste kiigest jaanituleplatsil alles jäi

Sõpruslinn Rootsis avas Saue tänava (2)

13. mai 2014 14:15

Ei teagi, kas Eestis on veel mõni teine kohanimi, mis on üks ja sama nii külal, vallal kui linnal, lisaks tänavaidki sekka.

Sollentuna volikogu esimees Henrik Thunes ja Saue linnapea Henn Põlluaas lõikavad läbi lindi, mis avab Saue-nimelise tänava Sollentunas. Jalakäijate tänav asub linna keskuses, suure kaubanduskeskuse ja Sollentuna suurima hotelli Scandic Star vahel, ühenda

Agronoomist sai Hiina elektroonika maaletooja (14)

29. märts 2014 12:15

Veidi vähem kui kaks aastat tagasi lõi sauelane Marko Eensalu firma LED 360 OÜ, et tuua Eestisse ja müüa uue tehnoloogiaga valgusteid ning muud elektroonikat. Kaup saadetakse Sauele Lõuna-Hiinast Shenzhen linnast, kirjutab Harju Elu.

nõuda enam kui iseendalt

Ogaplaatfermid, puitmajad ja garaazid, prügimajad, kuurid!

Maitsev Aasia toit ja grill väga hea hinnaga!

Parim valik Sinu lemmikloomale! Telli mugavalt koju.

Naiste ja Meeste parfüümid kuni -70% tavahinnast MyLook.ee

Reklaami siin! Hind al. 400 €/aasta. Vaata siit!

Parim valik arvutikaupu, professionaalne arvutiremont Saaremaal

Eristu hallist massist! Disaini endale ise t-särk

Kogu kaup sõbraintressiga 0% 6 kuuks WebShopist!

Romuautode kokkuost, äravedu ja arvelt kustutamine

e-mööbel - parimad hinnad garanteeritud - e-moobel24.ee

CHARTER24.EE - viimase hetke pakkumised ja tšarter lennupiletid

Rekonstrueeritud jalakäijate tänav Brightonis (Inglismaal), mis äratas ellu terve kvartali. Foto: Gehl Architects

Linnaplaneerimine tähendab elukeskkonna loomist

Kadri Koppel
Linnalabor

Eestis levinud arusaam planeerimisest keskendub peamiselt ainult planeeringudokumentidele. On need siis tihedate joontega arendaja laua peal lahtirullitavad detailplaneeringud, millesse paigutatud mahtudest oleneb investeeringu tasuvus või omavalitsuste tellitud üldplaneeringud pikkade seletuskirjade ja keeruliste joonistega, mis linna- ja kodanikele vähe ütleavad.

Ent taoline, pigem bürookraatiale ja juriidikale keskenduv mõistmine planeerimisest ei ole kaugelti ainus mõõde. Ruumiline planeerimine tähendab tegelikult elukeskkonna loomist. Läbi planeerimise, ruumikorralduse ja kinnisvaraarenduse luuakse võimalusi uute töökohtade või väikeäriliste elanike liikumise, vaba aja

veetmise viise ja sotsiaalselt suhtlust. Muidugi võivad ka puudulikult läbiõeldud arendusel võimaluste loomise asemel nende tekkimist hoopis pärssida.

See, milline on Saue linna tulevane positsioon - kas seda peetakse atraktiivseks piirkonnaks, kuhu endale kodu soetada, kas Saue väljaspool elavate inimestel on põhjust Sauele tulla - oleneb paljuski sellest, milliseks kujuneb linnakeskus.

Keskusest mõeldes ei tohiks kinni jääda tänastesse normidesse ja arusaamadest, sest ükski norm ei ole tegelikult vankumatu seadus. Nii nagu muutub tehnoloogia ja keskkond meie ümber, kaasajastub ka seadusandlik raamistik. Juhinduda tuleb ennekõike kestlikest trendidest, mis mõjutavad elukorraldust ka 15 aasta pärast ning mida integreerivad ruumilised lahendused pakuvad kvaliteetset ja

täisväärtuslikku elukeskkonda.

Et leheruum on piiratud, tutvustab artikkel vaid põgusalt trendi, mille kohta eesti keeles täpne sõnastus puudub, kuid kutsugem seda jätkusuutlikuks linnaplaneerimiseks (inglise keeles *sustainable urban planning*).

Jätkusuutlik planeerimine integreerib omavahel keskkondlikud, majanduslikud ja sotsiaalsed aspektid.

Keskonnateemadest antud vallas ehk olulisem on energiasutus ja kasvuhoonegaaside mahtude vähendamine ehk jätkusuutliku planeerimise vihmavarju all on populariseerunud roheline ehitus. See tähendab hooned, mis on võimalikult energiatehnikavahel ja mis saavad suurema osa vajaminevast energiast taastuenergiavahelikest, näiteks päikesepaneelidest või tuulegeneraatoritest.

Ent eespoolgi kasvuhoonegaaside tekitamisest on transport. Jätkusuutlik planeerimine juhendab rohelist transpordi põhimõtetest. Eelisarendatud on liikumine ühistranspordiga, jalgsi või jalgrattal. Linnaruum, mille korraldus lähtub kergliikleja, mitte parkiva või läbisõitva auto vajadustest, mõjutab ka piirkonna sotsiaalset ruumi, näiteks hoonete funktsioonide jaotumist.

Jätkusuutlikus võtmes planeerimine tähendab erinevate funktsioonide paigutamist teineteise lähedale: et hoonete tänaväärseid korrused kuuluvad väikeärilisele, kohvikutele, teenindusasutustele, kõrgematele korrustele jäävad kontori- ja elupinnad.

Jätkusuutlik planeerimine seab olulise rõhu avalikule ruumile - sotsiaalsele ruumile, kus inimesed kohtuvad, loovad kontakte, kus tekivad kogukonnad. Avalik ruum aga ei pruugi olla

suur park või väljak. See võib olla ka kvartali sees looklev tänav, mida ääristavad ärid ja söögikohad ning millel jalutamiseks on loodud pinkide ja puudega niivõrd meeldiv keskkond, et see lausa kutsub kodust väljuma.

Tänaval, kus elanikul on meeldiv olla, veedab ta rohkem aega, mis tähendab, et suurem on ka töenäosus, et ta külastab ühe poe asemel mitut. Seega on kergliikleja vajadustest juhitud tänavaruumi korraldus omakorda kasulik ettevõtlusele.

Saue võib ehk jääda väikeseks magalaks Tallinna regioonis. Ent Sauest võib saada ka regioonis asuv atraktiivne, tegus, elava keskusega väikelinn, mis pakub kohalikele elanikele kaasaegseid töökohti, kus on põnev kogukondlik suhtlus ning kus leiduvad uued elamisvõimalused hinnas ja väärtustatud tulenevalt terviklikust elukeskkonnast, mis jääb välja poole koduseinu.

MTÜ-d pooldavad linnaosade teket Sauel

Saue Sõna

Saue linna mittetulundusühingute (MTÜ) ümarlaua 22. novembri õhtul juhatas sisse linnapea **Henn Põlluaas**, kes rääkis põgusalt linna 2014. aasta eelarvest ja tutvustas pärast sügisesi valimisi moodustunud koalitsiooni nelja aasta programmi.

Õhtu jätkus ülevaatega mittetulundustegevuse rahastamisest linnas. Kultuuri-, haridus- ja spordivaldkonna peaspetsialist Margit Ots ütles, et MTÜ-de toetusrahad on olnud mitmel aastal ühel ja samal tasemel, nii jätkub rahastamine ka aastal 2014.

Kokkuvõtte tabel, kui palju ja milliseid projekte on sel aastal linna eelarvest rahastatud, andis ülevaate, millele raha on kulunud.

Rühmatöödena vormus kokkuvõtte, mis on Sauel hästi ning mida peaks tegema veel või teisiti, et elu linnas oleks parem.

Osalejad töid plussina välja, et linnavalitsus on koostööle avatud, et linn toetab rahaliselt MTÜ-de tegevust, et klubisid, seltse ja seltsinguid on palju ning need pakuvad erinevaid tegevusi, et linna-leht kajastab sündmusi ja reklaamib eesootavat, et linn on rahulik ja turvaline.

Ettepanekutest jäi kõlama, et MTÜ-del puudub oma maja ja nad võiksid omavahel enam koostööd teha, et tuleb välja mõelda, kuidas panna inimesi süsteemselt paar korda nädalas liikuma ja kutsuda uuesti ellu asutuste, ettevõtete, linnaosade, elamuühistute vaheline spordivõistlus, panna paika linna prioriteetid, millistel suurvõistlustel osaleda, ning vaadelda sporti kolme suunana: laste-, massi- ja võistlussport.

MTÜ-de mõttest jagada Saue linnaosadeks - millised piirkonnad ja milliste nimedega -, juba pikemalt 2014. aasta esimeses lehes.

Spordiklubide esindajad (vasakult) Olev Baar, Ülo Vatsk, Ülo Vainura ja Ester Legonkov kaaluvad, mis Sauel on hästi ja mida võiks teha paremini. Foto: Sirje Piirsoo

Elukutse

Järjekorras neljas IT-öö toimub 14. märtsil Saue Noortekeskuses
lk 6

Haridus

Mida peab teadma vanem, kelle laps alustab kooliteed?
lk 8

Sport

Meril Beilmann tuli laskesuusatamise MM-il kõrgetele kohtadele
lk 9

Keskkond

Miks me peame pakendijäätmeid eraldi koguma?
lk 13

SAUE LINNA ETTEVÕTLUSPÄEV ALUSTAVATELE ETTEVÕTETELE JA NOORTELE 27. MÄRTSIL GÜMNAASIUMIS LK 16

SAUE SÕNA

NR 5 (412)
14. märts
2014

Saue Linnavalikogu ja Saue Linnavalitsuse infoleht

Saue noored ongi Saue pauer!

Teele Pehk Linnalabori juht

See pole küll väga originaalne avastus, sauelased teavad seda juba niigi. Pigem avaldasid Saue elavad gümnaasiuminoored ja esmakursuste tudengid muljet meile, kes me konsulteerime Saue Linnavalitsust keskusala visiooni loomisel.

27. veebruari õhtul toimus Loftis volikogu liikmete ja noorte ühine töötuba. Kui esialgu tundub selline osalejate koosus tavatu, siis natuke süvenedes on see tegelikult suhteliselt loogiline: Saue noored on juba praegu väga ettevõtlikud - 3D labor, ET Longboards, Lulztech Solutions OÜ ja teised - ning aktiivsed, kujundades niimoodi oluliselt Saue kuvandit.

Nagu töötoas selgus, unistab üks noormees linnapeaks saada. Teine tahab jällegi visiooniloomisega tegeleda - imetusväärne ambitsioonikus! Kes muu aga oskaks noorte unistustele tuult tiibadesse puhuda, kui mitte nendel samadel kohtadel praegu töötavad linnavalikogu ja -valitsuse liikmed.

Pea poolteist aastat kestnud Saue keskusala visiooniloomes oli veebruari lõpus toimunud töötuba üks viimaseid

loe edasi lk 2

Saue Sõna NR 5 (412)
14. märts 2014
Väljaandja Saue Linnavalitsus
Telefon 6790175, leht@saue.ee
Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas
Trükk: AS Printall
Kojukanne: AS Ekspress Post
Järgmine number ilmub 28. märtsil

Üks osa Saue pauerist. Vasakult alates on unistuste kohaselt pildil tulevane ajakirjanik (juba õpib), visioonilooja, linnapea (õpib riigiteadust) ja arhitekt.
Foto: Sirje Piirsoo

Valmib volikogulasteks ümberkehtastunud noorte kollaaž. Foto Teele Pehk

Avalik arutelu
Milline on Saue keskuse tulevane nägu?
Laupäeval, 5. aprillil 2014
algusega kell 11.00
Saue Noortekeskuses

Varasematel töötubadel põhinevat visioonikava esitleb MTÜ Linnalabor. Tulge kuulama, kaasa mõtlema ja arutelus osalema!

Korraldab Saue Linnavalitsus ja MTÜ Linnalabor
Lisateave: avalik.pooled@saue.ee

◊ Noorteks ümberkehtunud volikogulased lähtusid kollaaži luues just 18-23-aastaste vajadustest.
I Foto: Teele Pehk

ajuragistamisi enne visioonidokumendi kokkukirjutamist. Töötoa korraldajatena palusime noortel volikogu liikmeteks ümber kehtastada ning volikogulastel jällegi ajas tagasi minna ja end gümnaasiumi lõpetavateks noorteks kehtastada.

Lähtuvalt uuest rollist koostas üks „volikogulaste“ rühm ja kaks „noorte“ rühma etteantud piltide põhjal Saue linnasüdamele kõige sobivama kollaaži. Pildipakk koosnes headest ja halbadeist linnaruumilistest lahendustest maailma eri paigust.

Kõik osalejad elasid uude rolli väga hästi sisse: volikogulasteks ümberkehtastunud noored ei laskunud ühessegi äärmusesse, vaid löid meeldivalt ökoloogilise keskkonna vanuritele, noortele, töөлkäijatele ja loovettevõtetele. Esimese

asjana panid nad paika keskusalala läbiva peatänavaallee. Vabas õhus ajaveetmise võimaluste kohta kõlas kommentaar: „Seda on meil Sauel piisavalt, see ei vaja uuendamist.“.

Noorteks ümberkehtastunud volikogulased lähtusid väga hästi just 18-23-aastaste vajadustest: rohkelt hämaraid kurameerimiskohti, kohalike toodetega väikepoode, katusega kaetud tänav, veesilmad, seiklusmomente võimaldavad maastikud, aktiivne kontserdielu ja festivalimelu.

Rühmatöödele tagasisidest andes hakkas osalejate fantaasia veelgi hoogsamalt lendama: lebolad ja hängilad tõsteti majade katustele, veenired pandi mööda majaseinu jooksma, linnavalitsuse hoone jaoks tekitati kaasaegse arhitektuurilahendusega

maamärk, praeguse garaažide rivi ukсед avati keskusalale ning loodi sinna pop-up poode ja väikseid töökohti.

Kuigi kõigi rühmade kollaažidel oli ainult üks kattuv pilt, kujutasid kolm tööd endast suhteliselt sarnase mõttemaailmaga unistust Saue uuest linnasüdamest. See positiivsusest pakatav sünergia, mis töötoas tekkis, oli hea lähte-koht Saue keskust puudutavate unistuste elluviimiseks.

Igaks juhaks tegi praegune linnapea Henn Põlluaas lõppeks linnapeaametist unistavale noormehele üleskutse: „Kui meie ei suuda seda ellu viia, siis on see sinu ülesanne!“.

Järgmisena saate keskusalala uuendamisel kaasa lüüa 5. aprillil, mil esitleme kõigi töötubade, arutelude ja väljakäidud ideede põhjal koostatud keskusalala visiooni.

◊ Kolme rühma kollaažidel kattuv pilt, arhitektuurne visand linnatänavast.
I Foto: internet

Kommentaari töötoas osalenult Riho Nagel, tudeng: „Saue keskusalala visiooni üle arutlemine tõi noori ja volikogu liikmeid üsna sarnastele lõppjäreldestele ning keskust kujutati ideaalis üllatavalt samailmelisena.“

Loodan, et erinevate ärihuvide, arusaamade ja maitsete rägastikus jõutakse lõpuks ühisele arusaamale,

milline Saue linnasüda olema peaks. See tähendab, et kõik osapooled peavad tegema järeleandmisi ja osalema konstruktiivses arutelus. Lõppkokkuvõttes teenib see projekt meie kõigi ühist huvi, et Saue oleks atraktiivne ja jätkusuutlik linn, mis suudab siia meelitada nii ettevõtjaid kui uusi elanikke.“

Korraldame arutelupäeva laupäeval, et saaksite oma vanemate, vanavanemate, laste ja tuttavatega kohale tulla. Ning kes teab, ehk teeme midagi juba keskusalala avamiseks ära ka. Täpsem info tuleb lähiajal.

Saue uus keskus saab kohekohe endale kodulehe, mis asub aadressil www.saukeskus.ee. Kuniks uus veeb hoogu kogub, saate varasemate töötubade ja arutelude kohta lugeda Linnalabori kodulehelt: www.linnalabori.ee/saukeskus

Kogunes puuetega inimeste ümarlaud

Saue Sõna

Saue linnas on saanud viimase aja tavaks, et kolm korda aastas tuleb kokku puuetega inimeste ümarlaud, et üheskoos linnavalitsusega rääkida ja otsida lahendusi üleskerkinud probleemidele ning küsimustele, mis puuetega inimeste igapäevast elukorraldust häirivad või takistavad. On ju sellel, kel kõik korras, tihti peale raske end puudega inimese olukorda asetada ja probleemi olemust mõista.

27. veebruaril olid arutuse all invaparkla kohad kooli

ja ujula juures, Kütise tn 4 hoone (teenindusmaja) panduse korrastamine, bussipeatustesse pinkide paigaldamine ja kõrgenduste ehitamine, invaparklate tähistamine vertikaalmärgistega ning kõnniteede mahasõidud.

Lahendust otsitakse linnavalitsuse hoone kaldteele. Mõtted, kuidas see ehitada, on olemas.

Lepiti kokku, et on mõistlik, kui linna ehitatavate avalike, aga ka tööstushoonete projekti vaatab üle puuetega inimeste esindajana **Heiki Lumilaid**.

Järgmine ümarlaud tuleb kokku juunis.

Puuetega inimeste ümarlaud tuleb kokku kolm korda aastas. Vasakult: abilinnapea Jüri Tümanok, Heiki Lumilaid, Elena Kalbus, hooldustöötaja Kaire Sildnik ja linnaarhitekt Urmas Elmik. Foto: Sirje Piirsoo

Saue keskusala tuleviku avalikul arutelul hääletati visiooni poolt

by Evelin Povel | apr 10, 2014 | Uudised | 0 comments

5. aprillil kohtusid Saue Noortekeskuses kõik need sauelased, kel südames Saue keskusala tulevik. Jõudis lõpule poolteist aastat väldanud visiooniloomes protsess. Nelja tunni kestel vaadati üle **uueveva keskusala 20 teesi** ning käsitleti rühmatöodes viite olulist **planeeringukaardi** kihti: parkimist, ligi- ja juurdepääsusi, funktsioone, üldist stiili ja korruselisust ning avalikku ruumi. Samuti arutati üheskoos läbi kõik rühmatöodes üleskerkinud plussid ja miinused ning tehti ettepanekuid keskuse visioonikaardi täiendamiseks. Rühmatööde kokkuvõtetega on võimalik tutvuda Saue keskuse kodulehe vestlusnurgas planeeringukaardi eri kihtide nimetustega ühtivate alapealkirjade alt.

Edasi jätkub töö visioonidokumendi viimistlemise ning detailplaneeringu lähteülesande koostamisega.

Nii avalikku arutelu kui Saue keskuse visiooniloomet tervikult on Saue Linnavalitsus korraldanud koostöös linnauuringute kompetentsikeskusega Linnalabor ja ruumikonsultatsioonibürooga Väike Vasak Käsi. Saue linna koostööpartnerid on veendunud, et nii mõnigi neist kolib tulevikus Saue linna elama!

[Galeriis](#) üleval fotod avalikult arutelult.

Submit a Comment

Vabandust, kommenteerimiseks pead sisse [logima](#).

Uudised

Saue keskusala tuleviku avalikul arutelul hääletati visiooni poolt

Tulemas on Saue keskusala avalik arutelu

Valmimas on Saue Keskuse kodulehekülg

Avalik arutelu andis keskuse

Saue Sõna

Saue Noortekeskuses kohtusid aprilli alguse avalikul arutelul need sauelased, kel südames Saue keskusalale tulevik. Jõudis lõpule poolteist aastat väldanud visiooniloome, detailplaneeringu lähteülesanne koos visiooniga valmib juuniks. Järgneb detailplaneeringu koostamine.

Mis eelnes avalikule arutelule?

Linnaelanike hulgas läbiviidud keskusalale käsitlev küsitlusuuring 19. aprill kuni 5. mai 2013.

Jalutuskäik keskusalal 27. aprill 2013.

Saue keskuse mõttetalgud 13. juuni 2013.

Kohtumine keskusalale maaomanikega 18. september 2013.

Tulevikustsenaariumite töötuba 8. jaanuar 2014.

Visioonitöötuba noortele ja volikogu liikmetele 27. veebruar 2014.

Kohtumine maaomanike ja garaažiühistu juhutusega 13. märts 2014.

Avalik arutelu 5. aprillil

Nelja tunni vältel vaatasid osalejad esmalt üle keskusalale 20 teesi. Järgnes rühmatöö viie olulise valdkonnaga.

Parkimise töörühma juhtis linnaarhitekt **Urmas Elmik**. Ligi- ja juurdepääsude ning liikumisteede rühma eesotsas oli volikogu liige **Meelis Telliskivi**. Avaliku ruumi üle arutlesid

peamiselt noored **Riho Nageli** eestvedamisel. Funktsioonide ning üldise stiili ja korruselisuse tööühmi vedasid **Ulla Männi** ja **Kristi Grišakov** ruumikonsultantsioonibüroost Väike Vasak Käsi.

Rühmatööde kokkuvõttega saab tutvuda Saue keskuse kodulehe vestlusringis (www.saukeskus.ee).

Avalik arutelu lõppes rühmatöös üleskerkinud plusside ja miinuste vaagimisega ning ettepanekutega, kuidas täiendada keskuse visioonikaarti.

Lõppeks näitasid osalejad oma suhtumist visiooni hääletamise teel, ehk iga osaleja sai näidata füüsiliselt poolt-vastu skaalal, mil määral ta on keskuse visiooni poolt või vastu. Selleks oli noortekeskuse saali põrandal pikk joon, kus ühes otsas miinus ja teises pluss.

Saue keskuse visiooniloome tervikuna on aidanud Saue Linnavalitsusel ellu viia linnauuringute kompetentsikeskus Linnalabor ja ruumikonsultantsioonibüroo Väike Vasak Käsi.

Saue linna keskusalale tsoneering

Kaimo Käärmann-Liive 5. aprilli avalikust arutelust:

„Kui inimesed pärast kohtumist arvamust avaldasid, tundus Saue keskuse visioon kohalolnutele sümpaatne. Minu jaoks on meeldiv, et kunagi küsitlusega alanud ja sellele järgnenud kohtumisega keskuse tööstusalal, kus alaga tutvuti, on tegevustega järjekindlalt edasi liigutud. Välja on jõutud esimeste ideedeni, mille üle arutleda saab.“

5. aprilli kohtumisel tabasin end mitu korda mõttelt, et kuigi hetkel on käsil suhteliselt väikese ala planeerimine Saue keskel, siis seda hoolikamalt tuleb sellega tegeleda, sest eksimuste hind võib olla kõrge. Väljakutse on suur, sest on selge, et keskuse arendamisega kujundame linna kui terviku arengut ja tulevikkku.

Üsna ühel meel olid osa-

lejad selles, et uus keskus peab olema koht, kus end hästi tunneb nii eakas kui laps, nii rattaga sõitja kui vankrit lükkav lapsevanem.

Elevust tekitas mõttevahetus parkimise üle. Paljuski lähtub see sellest, keda me näeme Saue uue keskuse elanikena. Auto on paljudele vajalik liikumisvahend, kuid uus keskus ei peaks olema eelkõige parkla.

Kohtumise ettevalmistamiseks oli loodud ka võimalik kaart, kus kogu keskus oligi vaid üks suur autoparkla. Välja käidi ka idee kahetasandilisest keskusest, kus autod liiguvad ja pargivad alumisel tasandil.

Lisaks küsiti kohtumisel, kas Saue keskus peaks olema mõnus koht Saue tänastele elanikele või hoopis midagi sellist, mis saab vaid uute

elanike pärusmaaks? Kas esialgne eeskiis ei ole liiga tihe, kirju ja ülekuhjatud selle suhteliselt pisikese maa-ala jaoks? Kas tõesti on maa-ala tänased omanikud nõus projektiga kaasa tulema, eriti Koondise tänava äärsete garaažide omanikud?

Need küsimused andsid hoogu uuteks mõteteks ja kohtumise lõpus rühmatööde esitlust vaadates oli näha, et paljud arutelud olid väljunud keskuse raamidest ning pakuti ideid, kuidas uus keskus võiks Sauet paremini ühendada. Näiteks peeti oluliseks tekitada sünergia noortekeskuse ja uue keskuse vahel ning rõhutada neid ühendavaid liikumissuundi. Lisaks rõhutasid Saue noored, et keskuse võiks olla võimalus „olla veesilma juures“.

Poolteise aasta pikkuse töö tulemusena valmis visioon, milline võiks Saue linna keskus tulevikus välja näha. Lõpikult paneb keskuse paika detailplaneering

Saue keskuse koduleht on avatud

Saue keskuse koduleht asub aadressil www.saukeskus.ee.

Kodulehelt leiab infot selle kohta, kuidas valmis Saue linna keskuse visioon, milliseid küsitlusi, arutelusid ja töötubasid on korraldatud, kuidas edasi minnakse, ja leiab esialgse keskuse tsoneeringu kaardi.

Oluline on, et igaühel on

võimalik keskuse arendamisel kaasa rääkida nii vestlusringis kui alamlehtedel „Mina arvan nii“ või „Tulen Sauele kui“.

Hoidke lehel pilku peal ja teate, milliseks kujuneb Saue linna keskus. Ärge jääge arutlusest kõrvale, sest Saue kujuneb just selliseks, nagu soovite või soovimatat jätate.

Üliõpilaste välisõppe ning õpilasvahetuse stipendiumi taotlemine

Üliõpilaste välisõppe ning õpilasvahetuse stipendiumi saavad taotleda Saue linna elanikeregistrisse kantud 15-18-aastased õpilased ja 18-25-aastased edasine õppes õppivad üliõpilased. Stipendiumi maksumussuurus on 958,67 eurot.

Taotlus stipendiumi saamiseks 2014. aastal tuleb esitada Saue Linnavalitsusele hiljemalt 15. maiks.

Stipendiumi taotlemise tingimused, määramine ja maksimise kord ja taotlusvorm: www.sau.ee teema HARIDUS all.

visioonile rohelise tule

Saue uue keskusala teesid

1. Keskusala maa on väärtuslik ja erakordne võimalus eristada teistest Harjumaa (või terve Eesti) väikelinnadest.
2. Keskusala tuleb käsitleda terviklikult! Seda isegi juhul, kui arendamine toimub pika aja vältel.
3. See tähendab, et kõik osapooled peaksid järgima samu reegleid arendajate, plaanide kinnitamise ja koostöö suhtes. Lihtsamalt öeldes, enne otsuste tegemist tuleb teiste osapooltega suhelda, veel parem - ühine sihtasutus moodustada.
4. Keskusala arendajatel peab olema programm sisuloomeks. See aitab vältida äride äpardumist ja pindade tühjalts seisma jäämist. Inimesed peavad harjuma keskuses käima.
5. Keskuslale on oma autorisündmused, mis piirkonna olulisust rõhutavad. Nii-öelda avatud uste päevad.
6. Tuleb töötada Tallinnaga sideme kallal. Eriti rongiliiklejate Tallinnast Sauele toomiseks.
7. Keskuse sisemised liikumisteed hakkavad mõjutama tervet Saue linna ja selle toimimist.
8. Kõigil erinevatel vanusegruppidel peab olema uuel keskuslale tegevust. Nii sise- kui ka väliruumide disain ja elemendid (mööbel jne) peavad olema mitmeti kasutatavad erinevate huvija vanusegruppide poolt.
9. Noortele keskuslale omad kohad koostöös noortekeskusega. Keskusala kui hariduskeskus.
10. El „lenduriplaneeringutele“! JAH planeeringutele, mis lähtuvad kasutaja ja avaliku ruumi kogemusest!
11. Keskusala planeeringu eskiis lähtub ajaloolise vanalinna tüpoloogias.
12. Kvaliteetsed arhitektuurilahendused elamu- ja äripindadele, mis on kaasaegsed, kuid nutika viitega Saue ja keskusala minevikule.
13. Keskuslale on kolme tüüpi avalikke ruume, mida tuleb ka vastavalt arendada. Lisaks neid siduv peatänav.
14. Siseruimid ja katusepind on samuti avalik ruum.
15. Uus peatänav on Saue suur südamearter. Süda peab tuksuma ning tänav voolama ja elu pakkuma.
16. Keskusala koos pargiga vajab ühtset maastikuarhitektuurset lahendust. Olulisel kohal olgu vesi kui senini puuduv element.
17. Keskus peab olema multifunktsionaalne (mitte ainult magala ja mitte ainult kontor).
18. Saue keskusala maa on liiga väärtuslik, et muuta see hiiglaslikuks parklaks.
19. Ehitamisel tuleb sihtida A- ja B-klassi energiatähtsuseid, kui mitte *BREEAM Communities* sertifikaati kogu keskuslale.
20. Kvaliteetne disain on tulevikuinvesteering. Vorm ja funktsioon peavad olema tasakaalus keskusala iga elemendi puhul.

Fotopäev Saue: 26. mail 1989 ja 2014

Evelin Povel-Puusepp
Saue Kodu-uurimise Seltsingu
juhataja

Südasuviselt soojal maipäeval 25 aastat tagasi kohtusid Saue mitmed tolle aja mainekad fotograafid, et Saue peal ringi vaadata ja jäädvustada siinset elu-olu oma argises kulgemises. Nad liikusid kõikjal: looduses, tänavail, elumute vahel ja tootmishooneis.

Need on väärtuslikud kaadrid, mis kingivad võimaluse nautida toonaste fotograafide professionaalset kadreeringuid, vaateid ja olustikke väljastpoolt Saue tuld inimeste fotosilma vahendusel. Teisalt on nende ülesvõtte väärtus pidevalt kasvav, võimaldades fikseerida meid ümbritsevat ruumi ühes konkreetsetes ajahetkes.

Täna on kujutatud kohad veel äratuntavad ja seda põnevam on teadvustada arengut või märgata toimunud muutusi.

Saue Kodu-uurimise Seltsing on võtnud nõuks heita fotode vahendusel pilk 25 aasta

tagusesse kevadpäeva Saue. Ootame teid 20. mail kell 18 Saue Linna Raamatukokku näituse „Saue ja sauelased 26. mail 1989“ pidulikule avamisele. Väljapanek jääb üles kuni sügiseni ja sellega saab tutvuda raamatukogu lahtiolekuajagadel.

25 aastat hiljem

Ühtlasi kutsume kõiki fotohuvilisi nii Saue kui kaugemalt veetma käesoleva aasta 26. maid, esmaspäeva Saue linnas, et pildistada üles tänane argielu. Ülesvõetud kaadrid peaksid pigem olema dokumentaalsed ja ehedad, fotode töötlemist ega kunstiliste ilupiltide tegemist ei eelda. Fotod, olgu neid siis üks või sada, palume saata elektroonselt aadressil evelinpovel@gmail.com või marika.salu@gmail.com või tuua andmekandjal (mälupluik, mälukaart, välimälu) raamatukokku juhataja **Marika Salule**.

Kõikidest 26. mail Saue linnas tehtud fotodest moodustub virtuaalnäitus Saue Kodu-uurimise Seltsingu *Facebooki* lehe-

küljel **Saue: aeg ja lugu** (www.facebook.com/saueaegjalugu/). Sealsamas saab tutvuda ka valikuga 1989. aasta fotodest. Sügisel on kodu-uurijatel kavas korraldada fotopäeva kokkuvõtte üritus, millest teavitame Saue jäädvustanud inimesi ja kõiki huvilisi aegsasti.

Aita talletada Saue ajalugu

Sarnaselt Eesti mäluasutuste digitalitele, kus talguliste esitletakse tuvastamiseks ja info saamiseks arhiivkogu fotosid, palume meiega oma *Facebooki* lehekülje kogukonnalt abi ja aktiivset tagasisidet fotodel kujutatud kohta. Vahel võib esmapilgul tähtsusetuna näiv ühans olla mõne olulise loo lahenduseks. Jagage oma teadmisi, nii talletame ühiselt Saue ajalugu!

Mine tea, kui palju ja kus on 26. mail Saue fotokaameratega inimesi liikumas, kuid soovime kõigile rahulikku meelt ja sõbralikku suhtumist Saue elu ülespildistajate suhtes. Nauditavat päeva nii kaamerasilma ees kui taga!

FOTONÄITUS
SAUE JA SAUELASED
26. MAIL 1989

OOTAME TEID NÄITUSE AVAMISELE
20. MAIL KELL 18.00
SAUE LINNA
RAAMATUKOGUS
NÄITUS AVATUD SÜGISINI

FOTOPÄEV
SAUE
25 AASTAT HILJEM

SAUE KODU-UURIMISE SELTSING
KUTSUB KÕIRI 26. MAIL 2014 SAUELE PILDISTAMA.
Ülesvõtted palume saata elektroonselt aadressil evelinpovel@gmail.com või viia allalaadimiseks raamatukogu juhatajale Marika Salule.
Kõik fotopäeva pildid on nähtavad *Facebooki* leheküljel www.facebook.com/saueaegjalugu

**Planeerijate ühingu seminar „Avalik ruum ja avalik huvi linnakeskkonnas“
4.12.2013 arhitektuurimuuseumis**

Rühmatöö nr 4: SAUE LINNA KESKUSALALE VISIOONI KOOSTAMINE

JUHTUMI KIRJELDUS:

Saue linnavalitsus loob praegusele peamiselt väiketööstustest, äridest, garaažidest ja pargist koosnevale keskusale visiooni. 2010. valminud üldplaneeringus on valdavalt eraomanduses olev ala tähistatud segafunktsiooniga keskusalana, mille parimaks lahendamiseks tuleb kaaluda arhitektuurikonkursi korraldamist. 2012. a oktoobris kuulutas Saue linnavalitsus välja hanke, et leida partner keskusale visiooni loomise kontseptsiooni ja tegevuskava koostamiseks. Hanke võitis Linnalabor, kes koostas 2012. aasta lõpuks osalusplaneerimise põhimõtteid järgiva tegevuskava. Selle kava alusel on toimunud küsitlus sauelaste seas, piirkonda tutvustav ekskursioon, küsitlustulemuste edasiarendamiseks avalik visioonitöötuba ning töötuba keskusala maaomanikega. Senini on sauelaste vajaduste osas kõlama jäänud järgmised ideed: turg, kultuuri- või loomemaja, majutusasutus, eakate hooldekodu, käsitöökojad, keskväljak, kontoripinnad, mänguväljakud ja spordikeskus.

2014. a alguses toimuvad töötod linnavolikogu arengukomisjonis ja linnavolikogulaste seas ning avalik arutelu, kus valitakse keskusale kõige sobivam stsenaarium. Viimane saab keskusala detailplaneeringu lähteülesandeks.

RÜHMATÖÖ TULEMUSED

Üldiselt leiti, et selline linnavalitsuse poolt planeerimisprotsessile eelnev laiapõhjaline visioonikoostamine on väga tervitav ja avalikku huvi kaitsev.

Tekkis elav arutelu selle üle, kas Saue-sugune väikelinn vajab ikkagi nii suurt keskusalat, kuidas kõige paremini tagada arenduse teostumine ning olemasolevate funktsioonide võimendamine keskuse loomise kaudu. Rühmatöö kujunes paljuski keskusalat planeeringule lähteülesande koostamiseks.

ÜLDISED SOOVITUSED SAUE LINNAVALITSUSELE

1. Läheneda keskuse loomisele ettevaatlikumalt, et ei tekiks liiga suur ja hajus keskus. Pigem keskenduda esialgu pargiala raudteepoolses ääres olevate funktsioonide täiendamisele ning haljasala teise otsa aktiveerimisele.
2. Mitte üle planeerida! Arendada etapiviisiliselt, et ei tekiks pooleli ruumi. Visioneerida tasub kogu kavandatava keskusalat tulevikku, kuid oluline on planeerida samm sammuline keskusalat arendamine ja aktiveerimine. Siis on tõenäolisem, et keskusalat maaomanikud tulevad plaanide kaasa.
3. Oluline on säilitada praegu keskusalal tegutsev väikeettevõtlus, mitte seda välja puksida. Võimalik on asukohti ümber paigutada, aga töökohad peavad Sauele jääma.
4. Uus keskusalat peab tekkima olemasolevat kaubandust ja teenindust seostades, st seda neis kohtades võimendama, kus kaubandust-teenindust juba on. Niimoodi tekib mitmekesisem ruum, kuhu kohalikel on rohkem põhjust minna.

UUE KESKUSALAGA SEOTUD ETTEPANEKUD

1. Linnavalitsuse uus maja ühendada praegu planeeritud arendusega (nt Grossi kaubamajaga), kuna see loob elanike-ettevõtjate jaoks paremad võimalused asutust külastada ning kujuneb säästlikumaks ja odavamaks arenduseks.
2. Linna esindusmaja muuta sisukamaks ja avatumaks, st mitte ainult töötajate töökohtadeks, vaid külge pookida avalik infopunkt ja teised teenuseosutajad (post jms).
3. Uus keskusalat peab olema madaltihe ja avar, siis sobitub see paremini Saue praegusesse keskkonda.
4. Tagada keskusalal ja selle ümbruses liikuvus (ligipääs, läbipääsud jne) eri rühmadele: noortele ja vanadele, kergliiklejatele ja ühistranspordi kasutajatele, autoga sõitjatele. Oluline on võimendada loogilisi liikumistelgesid: raudteepeatusest koolimajani, mõisahoonest uue linnavalitsuse majani, tammikust kortermajadeni.

KONKREETSED RUUMILISED ETTEPANEKUD

1. Luua linna keskväljak parki (mitte praeguste tööstusangaride keskele), sest see on loomulikult koht keskväljakule ja jõulukuusele.
2. Ühendada praegune tööstusala mõisahooned- ja pargiga, st tagada juurdepääs sellele olulisele ajaloolisele pärandile.
3. Garaažirivis soodustada väikeettevõtlust (puutöökodad, väikepoed, kohalike talunike kaup jne) ja aktiivset ajaveetmist, et koos kõrvaloleva haljasribaga tekiks garaažipromenaad. Garaažipromenaadi kaudu väärtustada olemasolevaid ruumivõimalusi.
4. Praegusele pargile korraldada maastikuarhitektuurne konkurss (või konkursid), et pargiala, tulevane keskväljak ja linna esindusmaja paremini lahendada.
5. Raudteest teisele poole (linna piirist väljapoole) jäävate elanike ja tulevikus lisanduvate uusarenduste asukate jaoks luua kergsild üle raudtee, mis viiks keskuväljakule.

Rühmatöös osalesid Jüri Lass, Pille Metspalu, Karin Bachmann, Ain Suurkaev, Indrek Ranniku. Kokkuvõtte koostas rühmajuht Teele Pehk Linnalaborist.